ԹՎ. 3660 — (Թ. Տ.) 9 ՄԱՅԻՍ 1896 — 27 ԱՊՐԻԼ 1896 — 25 ԶԻԼԳԱՏԷ 1313 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ԹԱՐԹԱԿ ԿԱՄ ԹԵՐԹԵՐԻՆ ՊԼՏԳ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԹԵՐԹԻ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌وك غزه‌تسی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք		150
» » Վեցամսեայ » »		75
» » Եռամսեայ » »		40
Օտար եկեղեցեաց Տարեկան գրանց		56
» » Վեցամսեայ »		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օտ. Ոսկի		2
Դատարանաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան տպագրական մելանոցներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche,

ՄԵՐ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐԸ

Եղանակին նուագահանդէսներուն շարքը պիտի փակէ Վահրամ Սըվաճեան։ Իր գօնսէրը, սակայն, միւսներէն կը տարբերի անով որ շատ պարզ է, առանց նուագախումբի կամ ուրիշ արուեստագէտներու մասնակցութեան, առանց պէսպիսութեամբ պատրաստուած յայտագրի։ Երիտասարդ արուեստագէտն իր դաշնակը միայն ունի իրեն օժանդակ. անով պիտի սկսի ու անով պիտի վերջացուցէ. երաժշտական տասներկու հատուածներ պիտի նուագէ, որոնց մէկը իր հեղինակութիւնը։

Այն օրերէն ի վեր ուր Աչէնեանի մէջ հաճութեամբ կ'արձանագրէինք իր ունեցած ուսանողական առաջին յաջողութիւնները, Վահրամ Սըվաճեան չէ գաղրած բնաւ իր բնածին հակումը ու իր կարողութիւնը մարզելէ, զարգացուցնելէ. որչափ աւելի առաջ կերթայ արուեստին մէջ՝ այնքան աւելի սիրով կը փարի անոր. խղճամիտ աշխատող մը որ չի շլանար և չուզեր շլացունել. շատ կ'ուսումնասիրէ ու քիչ կարտադրէ. իր նուագահանդէսները դասական հանդամանք մը ունին. սկսնակները բան մը կը սորվին անկից, վարպետները լուրջ կարծիք մը յայտնելու առիթ կը գտնեն։ Դաշնակը իր կեանքը գրաւած է համակ, աշխատողն, արուեստագէտի կեանքը զոր անոր նուիրած է հաւատքով ու վստահութեամբ։ Նորավէպերը, տպաւորութիւնները զոր կը գրէր թերթերու մէջ, բանաստեղծութիւնները զոր կը ցանցնէր գրական հանդէսներու մէջ՝ մտաւորական ժամանցներ են իրեն համար, վայրկեանի դադար մը, անմիջապէս նոր ձգելու համար գրիչը ու իր երաժշտական գործին վերադառնալու։

Վահրամ Սըվաճեան քիչ անգամ կ'երեւնայ հասարակութեան. հազիւ տարին մէկ անգամ. վասն զի կուզէ նոր հմտութիւն մը ստանալ, նոր ճարտարութիւն մը տալ իր մատներուն, մէկէն մինչեւ միւսը. բազմութեան ծափերուն մէջ որոնք, անգիտակից իսկ ըլլան, այնքան սիրելի են արուեստագէտներուն ու ոգեւորիչ, կը փնտռէ մանաւանդ մասնագէտներու գնահատումը, դատողութիւնը, ըլլայ իսկ քննադատութիւն։ Իր երեք տարի առաջ, երբ նուագահանդէս մը կուտար Փ Թերա, Զուհաճեան առաջինն եղաւ իր աքանչանքը յայտնող նամակով մը որ հրատարակուեցաւ այն տեղ. երիտասարդ դաշնակահարին ձեռք կը կարկառէր իր երէց արուեստակիցը, ոչ միայն պարզ համականքով մը, այլ գիտակցութեան, ճանչնալով անոր արուեստին նրբութիւնը։ Այդ նրբութիւնը, հիմակ անշուշտ աւելի կատարելագործուած և յայտ պիտի գայ մայիս 5ի նուագահանդէսին մէջ որ արուեստասէրներուն ու արուեստագէտներուն հաճելի ժամադրավայր մը ըլլալ կը խոստանայ, արժանի ամեն համակրանքի։

Նուագահանդէսներու վրայ խօսելու առթիւ, աչքերնուս կը հանդիպի «Մաղկաքաղ»ին մէկ դիտողութիւնը Հանրէս Անօրեայի մէջ, պարզ լուրի մը առթիւ որ հաղորդուած է Թիֆլիզէն. «Մեզ հաղորդում են որ երդչուհի Պապայեան եկել է Բաղուից Թիֆլիզ և դիտաւորութիւն ունի այստեղ տալ երկու կօնցերտ, առաջինը՝ իր օգտին, իսկ երկրորդը Բարեգործական ընկ. օգտին։ Ուզը հարցունէ թէ Կ. Պոլսոյ մեր դերասանները ու դերասանուհիները տարին քանի՞ անգամ արդեօք կը նուիրեն իրենց ոյժն ու ազակցութիւնը հիւանդանոցներու, ազքատախնամ ընկերութիւններու։ Պատասխանել ուզող մը դժուարին կացութեան մէջ պիտի գտնուէր, չըսելու համար՝ բնաւ։ Անցեալ տարի, Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան նուագահանդէսին առթիւ այդ մտքով դիտողութիւն մը եղած էր այս էջերուն մէջ. թէ ի՞նչ հարկ կայ օտար նուագապետներու յանձնել մեր կրթական կամ բարեգործական որ և է մէկ հաստատութեան ի նպաստ տրուած հանդէս մը վարելու հոգը. միթէ մերիններն ալ չե՞ն կրնար նոյն բանն ընել նորէն ձեռնհասօրէն. եւրոպականին հրապոյրը այդքա՞ն զօրաւոր է։ Մուխ մնաց սա կէտը, թէ հայ արուեստագէտներն էին որ կը վարանէին իրենց մասնակցութիւնը նուիրելու թէ ոչ տաք սրտով հրաւէր մը չէր ուղղուեր անոնց՝ կազմակերպիչ մարմիններուն կողմէ. ամեն պարագայի մէջ, սա ճշմարիտ է որ Օր. Պապայեանի դիրքը, քանի որ ան օրինակ կը բերուի՝ չի կրնար համեմատուիլ մեր արուեստագէտներուն հետ. Թիֆլիզի կամ Կովկասեան ուրիշ գլխաւոր քաղաքներու մէջ տաղանդաւոր ադէիդի մը նպաստի ներկայացումը այնպէս դրական քայլեր մը կը դառնէ, որ նպաստաւորեալը ինքնաբերաբար կ'առաջարկէ իր մասնակցութիւնը յայտնի հանդէսի մը, զուտ բարեգործական։ Հոս, մեր մէջ, ի՞նչ հաղուագէպ է այդ դրական քայլերը ըսուածը. տարին, երկու տարին մէկ անգամ արուեստագէտ մը հազիւ կը համարձակի իրեն նպաստ մը կազմակերպել, ու երկար ճիգեր, ծանր յոդնութիւններ, բարեգործներու եւ մամուլի աշակցութիւն իրարու քով գալով՝ հազիւ կրնան գտնել այն ստիճանի արդիւնք մը արտադրել որ նպաստաւորեալին արժանապատուութիւնը չի վիրաւորուի։ Օրինակներու պէտք չիկայ. եթէ մոռցած ենք Ադամեանին յաբէլեանը, որ այս տիւսր երեւոյթը պարզեց իր ամենէն իրական գոյներուն մէջ, անոր կենսագրութիւնը որ վերջերս հրատարակուեցաւ Վենետիկի տպարանէն, շատ դառն կերպով կը յիշեցնէ զայն մեզի։ Այդ վերոյշուսումը գէթ ցնցող ազդեցութիւն մը ունենար մեր վրայ ու գիտնայինք արժանաւորապէս վարձատրել գեղարուեստի վատակաւորները։

Տ.

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Էջմիածնէն կը հաղորդեն թէ երբ Ն. Օծութիւն Ս. Հայրապետի հրամանով կը քանդէին հին ժառանգաւորաց ուսումնարանի հարաւային մասը (հիսիսայինն արդէն անցեալ աշնան կործած էին) որ տեղն մը ծառայից նաեւ Սինօդին գումարմանց, պտեր են Սիմէոն Կաթողիկոսի առուներով կոչուած աշտարակի գեռնափոր մէկ սենեկին մէջ 975 և յաջորդ օրը 345 կտոր անօթներ, մեծ մասով պղինձէ փափաչներ. կաթսաներ, շղթաներ, երկաթի ահագին կտորներ։ Պղինձէ ափսէներուն շատն անագուած չեն և անոնց վրայ կը կարդացուի փ դուռն Էջմիածնի։ արձանագրութիւնը։ Վաղարշապատի մեծ բազմութիւն կերթայ հետաքրքրութեամբ դիտել այս հնութիւնները, որոնք՝ կենսագրութի թէ հին ատենները պահուեր են եղեր Էջմիածնի միաբան տնտեսներու կողմէ որոնք հարկադրուած էին հեռանալուն այլեւս չեն վերադարձեր։

Հ. Մ.

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Ե Ի

ԴԻՒՂԱՑՆՏՍՈՒԹԻՒՆ

Գ.

ՀՈՂԵՐՈՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կաւայնէ հողեր. — Առանց մէջ կաւը չատ է, ուստի և կրաքար քիչ կը գտնուին. այդ հողերը ճանչնալու համար գժուարութիւն չէք կրեր։ Երբ թեթեւ անձրեւ մը եկած է, ա՛լ անոնց վրայէն քալելը անկարելի է, կը շաղուին, ոտքդ տակը կը դիզուին, կը սահեցնեն քեզ։

Զմեռ ատեն սատակ խոնաւ են, գարնան շատ ուշ կը ցամքին ու ցանքը կը յետաձգեն, ամառը ամենէն ուշ կը տաքնան այս հողերը. բայց երկրագործի դժբաղդութեանը պատճառ կը լինի մանաւորապէս այն տարին որ երաշտ է, անձրեւ չը գայ. կը կարծրանան, կը կծկին, կը ճեղքուին, ցորենի և անոր պէս փափուկ հացաբոյսերու, խոտերու արմատները կը պատռուին. հետեւանքը գիտէք որ շատ գէշ կ'ըլլայ։ բարեմաթիւ ցօղումներ կը չորնան, մնացածներն ալ կը բանին նիհար հասկեր որոնց մէջ շատ քիչ ալիւր կայ։

Կաւուտ հողերու մէջ սակայն սեւ ու սպիտակ կըլլկլը, գաւաթը, սամիրը՝ կը յաջողին. ատոնք զօրաւոր ցօղուն ունին և լոր արմատներ կարձակեն. ջրարբի գարնացանը, կորեկը նոյնպէս կը յաջողին եթէ առատ ջուր ունենար ձեր. ձեռքին տակ գտնոնք յանախ ջրելու համար. կարամբը. սիսեռը նոյնպէս լաւ կ'ածին։ Մատուտակը (Մէնն ֆէօֆէ—) շատ անգամ մեծ տարածութիւն կը բռնէ կաւային կորդ (անշէջ) հողերու վրայ. Հալէպի Ատանայի նահանգներուն մէջ անոր արմատը արտածութեան գլխաւոր նիւթ մը կը կազմէ և մեծ հաստատ կ'ստացարէ, սակայն շատ տեղեր, ինչպէս Մշոյ դաշտ, անկէ չեն գիտեր օգտուիլ ու ահագին հողեր երեսի վրայ կը մնան։ Կաւային հողերը սովորաբար բոլորովին հարթ. դիրքով ցած դաշտերու մէջ կը գտնուին։ Այսպէս Ատանայի կուսակալութեան արեւելեան ու հարաւային մասերը, Հալէպի ծովեզերեայ և հիսիսա-արեւմտեան մէկ քանի դաշտերը, Մշոյ դաշտը, Այնթապի, Այաշկերտի, Տիարեքիրի, Հիզանի, Պոհթանի, Բաղդատի մէջ շատ տեղեր. վերջապէս հոն ուր հողը միօրինակ տարափակ տարածութիւն ունի ու չէ շրջապատուած այնպիսի լեռնաշղթայներով որ առատ բոյսերով ու անտառներով ծածկուած ըլլան. ճահիճները մեծ ըլլան կամ փոքր, նոյն իսկ այս պատճառներէն առաջ կուգան, նոյն կաւային դաշտերը կը կազմուին, յետոյ ամայութեան, անմշակութեան երեսէն ճահիճներու կը վերածուին։

Եթէ սակայն այդ կաւուտ դաշտերը լեռներու ստորոտները գտնուին կամ մեծ գետերու ափերուն վրայ, ամէն տարի աւազի ու տիղմի նոր խաւեր ընդունելով կը բարեփոխուին, այսպէս են Եփրատի ու Տիգրիսի ցած եզերքները շատ տեղ. իսկ կեդրոնական մասերը մասնաւոր խնամքներու կը կարօտին պէտք եղածին պէս օգտակար ըլլալու համար։

Բայց երբեմն կը պատահի որ կաւը կը կազմէ ենթահողը որուն վրայ տարիներու հեղեղները կիր, աւազ ու սեւ հող դիզած են. ան ատեն այդ հողը հիանալի յատկութիւններ ունի, որովհետեւ խոնաւութիւնը չարաւնակ պիտի մնայ ենթահողին մէջ ու բոյսերը ա՛յլ չեն տառապիր սաստիկ չորութենէ։

Ես գիւղեր գիտեմ որոնց ամբողջ հողերը այս տեսակ կազմութիւն մը ունին, անոնք սովորաբար բլուրի մը կամ լեռնաշղթայի մը կողերուն վրայ կը հանդչին դարաւոր դիրքով։

Այս տեսակ հողերու մէջ ինքնաբոյս են եղերդը (բաղդէյա), կանկաբը, գաբ, այլ և այլ տեսակ գաւեր, ուռի, բարդի, հաստի, կախմոի տունկերը լաւ կանչին հոն. կանաչը, գազին ու կակչուտակ (կոճկեղ) աւելի մտուտ արմատներ կը կապին այդ հողերուն մէջ. գմուկը, ժաթը, ախոպոն, խաբրծիլը երկար ու ընտիր հասակներ կուտնան։

Մի՛ դարմանաք եթէ այսքան երկար կը խօսիմ կաւային հողերու վրայ, երկրագործութեան մէջ գտնուած բոլոր հողերը կարելի է երկու մեծ մասերու բաժնել. կաւային՝ որ իր մէջ կը պարունակէ կաւաւազային, կաւակրային, կաւուտ սեւ հողեր 100ին 30—40 կաւով։ Եւ ալիւաւային՝ որ կը պարունակէ աւազուտ կաւային, աւազուտ կրային, աւազուտ սեւ հողեր, 100ին 10 կաւով և 70էն 80 աւազով։

Կանոնաւոր հողերը սոսնը են։

* * *

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ.—Ա. Զաղարի մը մէջ աւազ լեցնել ու աշակերտներուն ստուգել տալ թէ ջուրը կը թափանցէ՞ մէջէն. միեւնոյն փորձը կաւին համար։

Բ. Մէկէն աւելի պատերու այցելել՝ ցուցնելու համար սեւ հողը, կաւուտ հողերը. բացատրել թէ ի՞նչ բաներէ յառաջ կուգան։

Գ. Վայրի կանկաբը, եղերդը, ուրիշ փուչիր ու բոյսեր ցուցնել. ըսել թէ եղերդի արմատն ու տերեւները ջուրի մէջ խաշելով (6 տրամը 300ի մէջ) առաւօտեան մէկ մէկ գաւաթ խմելու է, երբ մէկը կուգէ փորը կակղցնող կամ թեթեւցնող դեղ մ'առնել։

Դ. Իբրեւ համառօտ ու ընտիր դասագիրք յանձնարարելի է «La première année d'agriculture», հրատարակիչ Առնոլ Բօլէն և ընկ. կամ «Le livre d'agriculture» հրատարակիչ՝ Լառուս գրատուն, հեղինակ Բիւնիսէ Բառնս։ Հ. Բաղունիի Տարեբէտ Երկրագործու-Ընկանը հարկաւ գիտէք։

Գ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՀՆԱԽՈՒՋԱԿԱՆ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ

Ի ՍԻՈՆ

(Վերջին մաս)

Մ. Պլիս ընդունելութեան արժանի երկու կարծիք կը լսուտրանէ. ինդիրը պարզաբանելու համար առաջին պարապի ներքին երեսը պէտք էր լաւ գինել, ինչ որ Հրէից գերեզմանատան պատճառաւ, կարելի բան չէ։ Դարով վերին և ամենէն հին պարապներու մէջ (փլատակները 3 4 մէթր փորելով կարելի է գտնել այս պարիսպը) կապակցութիւն հաստատելու խնդրոյն, պէտք է մտաբերել մի անգամ թէ Եւրատղէմի պատմութեան մէջ ո՛ւր կարելի է ամրութիւններու շինութիւնը ընդմիջելու դէպք մը հաստատել։ Այս շրջանը կարելի է գտնել Տիտուսէն յետոյ։ Այն ժամանակ հարաւային պարիսպը երկար տարիներ գոյութիւն չունեցաւ, այրերն առանց նորոգուելու հիմնայատակ մնաց. և ասով կարելի է բացատրել վերատակաց այն կոյտերը որոնք երկու պարիսպները իրարէ կը զատեն, որոց մէն կը ներկայացնէր Հրէական շրջապատը և մեսը Հռովմէական կամ Քրիստոնէական։

Սեղմամբ աւագանին մասնաւորուած պեղումներու երկրորդ մասին մէջ, ըստ կարծեաց Մ. Պլիսի, ամենէն աւելի բարուոնկ պարապի շինութիւնը մինչեւ Հրէական ժամանակը կը հասնէր և դայա կարելի է հաստատել մինչեւ ցարդ գոյութիւն ունեցող բարի շարքերուն ցուցակներով։ «Ոմանք չեն կարծեր, կ'ըսէ Մ. Պլիս, որ այս առաջին պարիսպը իր մէջ պարունակած ըլլայ աւազանը, բայց ես չեմ հաստատ որ, այնքան աշխատութեամբ այսպիսի մեծ ջրմուղ մը չինած ըլլան պարզապէս քաղաքէն դուրս ջուր տանելու համար. ընդ հակառակն ես կը կարծեմ թէ պարիսպը և ջրմուղը շինուած են քաղաքին մէջ ջուր ունենալու համար և թերեւս այս պարիսպը եղեկիայի շինել տուածին մէկ մասն էր։»

Երկրորդ պարիսպն, ըստ Յոսեփոսի, կը համապատասխանէ Հերովդէսի շինածին (յամի 40 նախ քան զԲ.) որ գուցէ կարեւոր համարած չէր քաղաքին մէջ առնել աւազանը։ Աւազանը քաղաքին մէջ առնելու համար ինչ պատճառ որ ունէր եղեկիա, միւնոյն պատճառը չունէր այլ ես Հերովդէս։ Առաջին պարապի նորոգութեան խնդրոյն գալով՝ Մ. Պլիս կը կարծէ թէ, Եւդոքիա թագուհւոյն ձեռամբ եղած է։ Արդարեւ Անտոնին մեզ կը պատմէ թէ աւազանը այն ժամանակ քաղաքի մէջն էր եւ թագուհւոյն առատաձեռնութեամբ նորոգուեցաւ։ «Բայց և այնպէս, կ'ասէ մեծահմուտ հնագէտը (Մ. Պլիս), պէտք է ուշադրութիւն դարձնել թէ՝ երբ այս ուխտաւորը (Անտոնին) իր պատմութեան մէջ աւազանի համար ներսն էր, կ'ըսէ, ի պաշտպանութիւն ամրութեանց, հարկ չկայ հասկնալու թէ անպատճառ քաղաքին մէջն էր. այլ, ինչպէս տեսանք ի վեր անդր, քաղաքը՝ աւազանի կողմը երկին պարիսպներով շրջապատուած էր և կարելի է ենթադրել թէ՝ աւազանը քաղաքի առաջին պարապէն դուրս և երկրորդ պարապէն ներս կը գտնուէր։»

Մ. Պլիս բացատրելով այս ամէն կէտերը՝ նկատել տուաւ թէ պեղումները շփոթեցան որ և է ընդհանուր և բացարձակ եզրակացութեան մը յանգիլ կանխակաս կը լինի։

Տեսնելու բան էր գիրք իր նշանաբանով փաքր տան սեմին վրայ, Շարլոթին կրթուած, վարդենիներու մէջտեղ, յաւանիտ կերպարանքով մը, և գոհացան եւ սիրուեցաւ ամենուն։ Ամենայն հեռաւորութեամբ այն ատենն զուարթադէմ. որ կը մտնար իր տեսութիւնը և ձեռքովը կայրական ու օրհնող ողջոյն մը կը գրկէր այն տղուն զոր վռնտած էր։

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Է Ն Տ Ր Է

Ա

Երգիչը ոտքի կեցաւ մակոյկին մէջ ոտքով տան սեմին վրայ, Շարլոթին կրթուած, վարդենիներու մէջտեղ, յաւանիտ կերպարանքով մը, և գոհացան եւ սիրուեցաւ ամենուն։ Ամենայն հեռաւորութեամբ այն ատենն զուարթադէմ. որ կը մտնար իր տեսութիւնը և ձեռքովը կայրական ու օրհնող ողջոյն մը կը գրկէր այն տղուն զոր վռնտած էր։

Պեղումները թեպետեւ ուժեղայն փութկոտութեամբ կը շարունակուէին Ոբաղ ըլլայ կարգը, բայց այդտեղ առժամանակեայ կերպով ընդհատուեցան։ Ընկերութիւնը ցանկալով որ խուզարկութիւնները բացարձակապէս որոշ և կատարեալ կերպարանք մը առնեն արեւմտեան բլրոյ վրայ՝ բլուրին կատարին վրայ ահագին խրամ մը բանալ տուաւ, որպ երկայնութիւնը հարիւրէ ի հիսիս կուզղուի։ Պ. Պլիս Աւագանիներու (Սոզոմենի) ջրմուղներն հանդիպելով՝ ոչնուեղ փորել տուած գծերը ընդհատեց, բայց և այնպէս սա հմտագուտը ուսնեցաւ թէ՝ այդ ջրմուղները իրար պէտք եղած էին այդտեղ, բան որում հոն կարելւոր աշտարակ մը գոյութիւն ունի և որոյ տարին մասերը գտնուեցան իր խուզարկութեանց շնորհիւ։ Այս աշտարակին չէնքը՝ անխամ երեւոյթով մը ահագին պատերով շրջապատուած ընդարձակ ուղղանկիւն մը կը ձեւացնէ, որոյ շորս կողմերն ալ գտնուած են։ Ակնարան ուշադրաւ չէ հիսիսային պատը և հատուածական մի տեսակ ոճի կը պատկանի, որ այն ժամանակներ գոյութիւն ունէր։ Այս չէնքէն քանի մը մէթր հեռու դէպ ի հիսիս՝ կերեւի ուղղանկիւնի ընդարձակ սրահ մը, որ արեւելքէ արեւմուտք 8 մէթր երկայնութիւն և հիսիսէ հարաւ 5 մէթր լայնութիւն ունի, և յատակուած է ամենաներք մոզայիքներով։ Այս մոզայիքներու գծագիրը, իբր բոլոր նկարներով հանդերձ. կրնանան չէնքի մը գաղափարը չի տար և ասկէ զատ սրբարանի (abside) հետքն անգամ չերեւիր հոն։ Զեմ կարծեր որ այս մոզայիքը Հռովմէական ժամանակին այսինքն նախ քան զԹրիստոս 60 թուականին պատկանած լինի. ասկէ զատ կարծեմ թէ Պոնտացի Պիղատոս, Երուսաղէմի կառավարիչը, մեծ ծախքերով հոյակապ ջրմուղ մը չինել տուաւ (որ մոզայիքը երկու մասի կը բաժնէ), զոր կրնանք համարել վիրաբիշեալ ջրմուղը։

Ջրմուղի վրայ կառուցուած այդ մեծ չէնքը ի՞նչ կրնար ըլլալ արեւմ.— Այս մասին ալ կարծիք մը յայտնել կանխահաս կը լինի։

Վերջերս Սիոնի վերնատան արեւելեան կողմը խոր գետնուզուլ մը միջոցաւ գտնուած պարապի գիծը՞ր Թուականին ղբրուած է և որուն գործը պէտք է ըլլայ.— Առոր ալ թերեւս բացայայտ կերպով պիտի կրնայ պատասխանել պատգամ։

Խուզարկութիւնները, որ մինչեւ ցարդ յաջող ելք ունեցան, աւելի ստոյգ եզրակացութեանց պիտի յանգին, զոր այժմէն կրնանք յուսալ։

Երուսաղէմ — ԴՈՒՐԷՆ Ս. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ԵԳԱՌԱՆ ՍՈՎՈՐՈՅԹ. — Զինուտանի կայսրութեան նախարարապետ Լիւ-Հունկ-Զանկ որ Զարին Թագաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու համար Ռուսիա գացած է, կերեւայ թէ իր հետ կը պտըտցնէ իր գաղաբը։

Ասիկա չինական հին սովորոյթ մ'է ոբսն խարեւ կը համակերպին Միջին կայսրութեան բարձրատիճան պաշտօնատարները երբ կը հեռանան իրենց երկրէն։ Օտար հողի վրայ մահուան պարապի մէջ, գաղաղը սահմանուած է ընդունիլ մեռնողին մարմինը՝ Զին տանելու համար զայն։

Լիւ-Հունկ-Զանկի գաղաբը պիտնանք մը ունի համակ արեւելեան. միեւնոյն կաղնեփայտէ է, չուրջը սակի բանուած և չքեղ նկարներով զարդարուած որոնք գանան նիւթեր կը ներկայացնեն։ Ներքնակողմը մետաքսով ու սնդուսով ծածկուած է շատ ճոխ կերպով։

---

(58)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

—Սիրելի՛ Ճէքս, այն վէճէն ետք զոր այս պարոնները ունեցան, չի վայլեր որ երթա՛ս, կը կրկնէր Շարլոթ իր զաւկին ամեն պատասխաններուն։

Վերջապէս, մեկնումին առջի օրը, իր յաղթանակին շար ուրախութեանը մէջ, տ'Արժանթոն հաւանեցաւ որ տղան հրաժեշտ առնել երթայ իր բարեկամներէն։ Իրիկունը հասաւ անոնց տունը։ Անդամակին մէջ ոչ ոք։ Ոչ ոք գեղարանին մէջ որուն ապակափեղկերը գոց էին։ Միայն լոյսի ծիր մը որ մատենադարանէն կուգար, այս մատենադարան ըսուածը ընդարձակ ձեղնայարկ մըն էր բաւարարներով, ադշանաներով, բժշկական գրքերով և Բանբուքի հաւաքածոյին կարմիր կռնակով մեծ հատորներով լեցուած։

Տոքթորը հոն էր, անուշկի մը մէջ գիրքեր լեցունելու զբաղած։

—Ա՛հ, եկար, ըսաւ տղուն, ապահով էի թէ առանց իմծի մեռս բարով ըսելու չպիտի մեկնէիր։ Զէին ուզեր թողուլ որ գաս, հէ՞։ Ցանցանքը քիչ մըն ալ իմս է։ Շատ բուռն գտնուեցայ։ Կինս ադէկ մը յանդիմանեց զիս... Ադէկ միտքս ինկաւ։ գիտես որ երէկ մեկնեցաւ պզտիկին հետ։ Պիրենեանները զրկեցի զանոնք ամիս մը անցունելու քրօնս տունը։ Փոքրիկը հիւանդ էր քիչ մը։ Ինչ մեկնումդ յանկարծ իրեն իմացնելու ապուշութիւնն ըրի... Ա՛հ, տղաքնե՞ր... Կը կարծուի թէ բան մը չեն զգար. և մերիններէն այլապէս բուռն վիշտեր կունենաք։

Հիմակ Ճէքին հետ կը խօսէր իբրեւ մարդու մը հետ. և սակայն, մտածելով թէ իր փոքր բարեկամուհին հիւանդ եղած էր իր պատճառովը և թէ առանց զայն տեսնելու պիտի մեկնէր, ծերունի Ճէք տղու մը պէս լալու փափագ կը զգար։

Կը նայէր սփռուած գրքերուն, մեծ տիրատեսիլ խուցին, սեղանին մէկ ծայրը բռնչին ու օդիի չիչին քով գրուած ճըրագէ մը կիսովին լուսաւորուած. վասն զի Պ. Ռիվալ իր կնոջ բացակայութենէն կ'օգտուէր իր նուային սովորութիւններուն դառնալու համար։ Ուստի մարդուկին աչքը կը շրջար, և տարօրինակ ոգեւորութիւն մը ուներ իր բոլոր գիրքերը պրպտելով, փշին փչելով հին հարթածներուն վրայէն, և իր մատենադարանին մէկ խորը պարպելով գիտենը, բաց անտուկի մը մէջ։

—Դիտե՞ս ինչ կընեմ, պզտիկ։

—Ոչ, պարոն Ռիվալ։

—Ինձի համար գիրքեր կ'ընտրեմ, հին աղուոր գիրքեր զորս հետ պիտի տանիս, զորս պիտի կարդաս, զորս ամ՛ս պիտի կարդաս վայրկեան մը ունենալուդ պէս։ Այս ըսածս աղէկ յիշէ. տղաս. գիրքերն են ճշմարիտ բարեկամները։ Կեանքի մեծ վիշտերուն մէջ կրնանք անոնց դիմել. միշտ ապահով ենք գտնոնք գտնելու։ Նախ ես, եթէ գիրքերս չըլլային, գլխուս եկած գժբախտութենէն չատոնց մեռած կրլլայի։ Նայէ սա անտուկին, պզտիկ։ Որչափ գիրք, հէ՞... Զեմ ըսեր թէ ամենքն ալ պիտի հասկընաս հիմա։ Բայց հոգ չէ, կարդալու է գտնոնք։ Անոնք իսկ զորս չպիտի հասկնաս, լոյս պիտի ձգեն մոքիդ մէջ։ Խոստացիր որ պիտի կարդաս։

—Կը խոստանամ, պարոն Ռիվալ։

—Լաւ... հիմա պնդուկը լեցուցեցաւ։ Կրնա՞ս տանիլ։ Ոչ, շատ ծանր է։ Վաղը քեզի կը զրկեմ։ Օ՛ն, եկուր որ երթաս բարով ըսեմ։

Եւ ազնուասիրտ մարդը, իր լայն ձեռքերուն մէջ առնելով անոր գլուխը, երկու երեք անգամ՝ ուժով համբուրեց։

—Ինծի ու Սէպիլին համար են ատոնք, աւելցուց բարի ժպտով մը, և մինչ կը գոցէր դուռը։ Ճէք լաց ցայն որ կը մնար։ «Մեռդ տղայ... խե՛ղճ տղայ...»։

Վաճիրարի վանքին մէջ այ այսպէս ըսուած էր. միայն թէ այսօր գիտէր թէ ինչո՞ւ կը մեռնայնին գինքը։

Յաջորդ օրը, մեկնումը մեծ ոգեւորութեան մէջ դրած էր Օլնէթը։ Լապասնոր, արտակարգ կերպարանք մը մտած էր, իբր թէ բարեաներու մէջէն ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէր, բարձր գեսկեր, կանանչ թաւիշէ բաճկոն, կաշէի պայտակ փոկաւոր կերմար կուգար, իր ձայնարկը ձգած։ Բանաստեղծը թէ՝ ծանր էր թէ զուարթ։ Ինչպէս ամէն ինչ, տղաս։ գիրքերն են ճշմարիտ բարեկամները։ Կեանքի մեծ վիշտերուն մէջ կրնանք անոնց դիմել. միշտ ապահով ենք գտնոնք գտնելու։ Նախ ես, եթէ գիրքերս չըլլային, գլխուս եկած գժբախտութենէն չատոնց մեռած կրլլայի։ Նայէ սա անտուկին, պզտիկ։ Որչափ գիրք, հէ՞... Զեմ ըսեր թէ ամենքն ալ պիտի հասկընաս հիմա։ Բայց հոգ չէ, կարդալու է գտնոնք։ Անոնք իսկ զորս չպիտի հասկնաս, լոյս պիտի ձգեն մոքիդ մէջ։ Խոստացիր որ պիտի կարդաս։

—Կը խոստանամ, պարոն Ռիվալ։

—Լաւ... հիմա պնդուկը լեցուցեցաւ։ Կրնա՞ս տանիլ։ Ոչ, շատ ծանր է։ Վաղը քեզի կը զրկեմ։ Օ՛ն, եկուր որ երթաս բարով ըսեմ։

Եւ ազնուասիրտ մարդը, իր լայն ձեռքերուն մէջ առնելով անոր գլուխը, երկու երեք անգամ՝ ուժով համբուրեց։

—Ինծի ու Սէպիլին համար են ատոնք, աւելցուց բարի ժպտով մը, և մինչ կը գոցէր դուռը։ Ճէք լաց ցայն որ կը մնար։ «Մեռդ տղայ... խե՛ղճ տղայ...»։

Վաճիրարի վանքին մէջ այ այսպէս ըսուած էր. միայն թէ այսօր գիտէր թէ ինչո՞ւ կը մեռնայնին գինքը։

Յաջորդ օրը, մեկնումը մեծ ոգեւորութեան մէջ դրած էր Օլնէթը։ Լապասնոր, արտակարգ կերպարանք մը մտած էր, իբր թէ բարեաներու մէջէն ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէր, բարձր գեսկեր, կանանչ թաւիշէ բաճկոն, կաշէի պայտակ փոկաւոր. կերմար կուգար, իր ձայնարկը ձգած։ Բանաստեղծը թէ՝ ծանր էր թէ զուարթ։ Ինչպէս ամէն ինչ, տղաս։ գիրքերն են ճշմարիտ բարեկամները։ Կեանքի մեծ վիշտերուն մէջ կրնանք անոնց դիմել. միշտ ապահով ենք գտնոնք գտնելու։ Նախ ես, եթէ գիրքերս չըլլային, գլխուս եկած գժբախտութենէն չատոնց մեռած կրլլայի։ Նայէ սա անտուկին, պզտիկ։ Որչափ գիրք, հէ՞... Զեմ ըսեր թէ ամենքն ալ պիտի հասկընաս հիմա։ Բայց հոգ չէ, կարդալու է գտնոնք։ Անոնք իսկ զորս չպիտի հասկնաս, լոյս պիտի ձգեն մոքիդ մէջ։ Խոստացիր որ պիտի կարդաս։

—Կը խոստանամ, պարոն Ռիվալ։

—Լաւ... հիմա պնդուկը լեցուցեցաւ։ Կրնա՞ս տանիլ։ Ոչ, շատ ծանր է։ Վաղը քեզի կը զրկեմ։ Օ՛ն, եկուր որ երթաս բարով ըսեմ։

Եւ ազնուասիրտ մարդը, իր լայն ձեռքերուն մէջ առնելով անոր գլուխը, երկու երեք անգամ՝ ուժով համբուրեց։

—Ինծի ու Սէպիլին համար են ատոնք, աւելցուց բարի ժպտով մը, և մինչ կը գոցէր դուռը։ Ճէք լաց ցայն որ կը մնար։ «Մեռդ տղայ... խե՛ղճ տղայ...»։

Վաճիրարի վանքին մէջ այ այսպէս ըսուած էր. միայն թէ այսօր գիտէր թէ ինչո՞ւ կը մեռնայնին գինքը։

Յաջորդ օրը, մեկնումը մեծ ոգեւորութեան մէջ դրած էր Օլնէթը։ Լապասնոր, արտակարգ կերպարանք մը մտած էր, իբր թէ բարեաներու մէջէն ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէր, բարձր գեսկեր, կանանչ թաւիշէ բաճկոն, կաշէի պայտակ փոկաւոր. կերմար կուգար, իր ձայնարկը ձգած։ Բանաստեղծը թէ՝ ծանր էր թէ զուարթ։ Ինչպէս ամէն ինչ, տղաս։ գիրքերն են ճշմարիտ բարեկամները։ Կեանքի մեծ վիշտերուն մէջ կրնանք անոնց դիմել. միշտ ապահով ենք գտնոնք գտնելու։ Նախ ես, եթէ գիրքերս չըլլային, գլխուս եկած գժբախտութենէն չատոնց մեռած կրլլայի։ Նայէ սա անտուկին,

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 27.9 ՄԱՅԻՍ, 1896

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆ

Կիւրինի աղքատիկ ուսանողներուն վիճակին ի բացատրութիւն տնկեալ օր հրատարակուած քանի մը տողը փորը ի շատէ ազդեցին հասարակութեան կրթասէր մասին վրայ, ինչպէս ընթերցողը տեսած պէտք է ըլլան նուիրատուութեանց ցուցակէն։

Ամենէն գովելի էր Սամարգանդի համեստ էնաֆ թաղին ազգայիններուն ընծայքն, որք նախնական դասագրքեանց գնման համար 262½ ղրուշի գումար մը հանգանակած են իրենց մէջ։ Այն թաղն որ հռչակաւոր «Վարժոցի խնդիրը» կը պարունակէ՝ տակէ պակաս չէր կրնար ընել, պիտի ըսուի թերեւս։ Բայց քան զԱմարգանդ կրթական և դրամական մասին շատ աւելի բախտաւոր թաղեր կ'արժէ որ օրինակ առնուն։ Մարդիկն, իրաւ, նախնական վարժոցի մ'իսկ կարօտը կը քաշեն։ բայց նաև կը յիշեն թէ գաւառացի այն աղքատիկ ուսանողներ որք գիրք, թղուղթ, գրիչ չունին, Սարգանդի տղաքներէն աւելի կարօտ են հանրային ոգորմութեան։ Իրենց կարօտութեան մէջ իսկ աւելի կարօտներու վիճակն ըմբռնելուն համար Սալամանդրուգիք խնդակցութեան արժանի են, ինչ որ ըլլայ իրենց նուէրին գումարը։

Իրաւ է որ նոր դասագրքեր գնելու համար ցարդ կարեւոր գումար մը նուիրուած չէ։ Իրաւ է նաև որ գործածուած դասագրքերն որք կը նուիրուին՝ մեծ խնամով զատուելու զատելու կը կարօտին։ Բայց քչիկ քչիկ կը կազմուի համեստ մեքենք մը, ուստի ամեն ժամանակ կարելի է նպաստ մը ղրկել գեղերու և քաղաքներու կարօտեալ տղոց դպրոցական պէտքերուն համար։ Ժողովրդին կրթասիրութենէն և ոգորմածութենէն կոխում ունի աւելի կարեւոր համեմատութիւններ տալ այն մեքենքին, գեղրան մ'ընելով զայն, ուր վստահաբար կարենայ կոչում ընել կարօտ ուսանողութիւն՝ հեռուէն թէ մօտէն։ ուր առաջնորդներ, գաւառային վարչութիւններ, աղքատասիրամարմնոց նախագահներ գաւառապէս գիմելով և վստահելի ներկայացուցիչ մը ցոյց տալով, ամեն ժամանակ տպահով ըլլան թէ ձեռնուայն պիտի չելնեն, թէ իրենց պաշտպանած, խնդա դպրոցականաց համար ղրկնական նպաստ մը միշտ պիտի կրնան ընդունիլ անտի։ Ասիկա շատ գեղեցիկ խորհուրդ մ'է, այս ալ մարդասիրական ծառայութիւն մ'է, և տեսական հաստատութիւն մը կրնայ դառնալ այսպիսի մեքենաց մը, խեղճ, աղքատ ուսանողութեան դպրոցական պիտոյքն հոգալու համար։ Հիմակուհիմա գործը շատ պզտիկ բան մ'ըլլալուն համար գրամաճառի մը խանութին մէջ կրնայ տեսչութիւն մէջ անօրինութիւն չատ լաւ կը տեսնուի։ Բայց եթէ ժողովրդեան բարեսրտութիւնն կրթասիրութիւնն հաճի աւելի կարեւոր համեմատութիւններ տալ անոր, կարելի է Պատրիարքարանի կրթական գիւանին կամ Ուսումնական Խորհրդին մէջ ճիւղ մ'ընել զայն, դպրոցական-բարեգործական ճիւղ մը, որուն իրաւունք տալի իրեն յատուկ հասոյթներ ունենալու և անտեսելու, նուէրներ, կտակներ ընդունելու, և իւր ներկայացուցիչներն ունենալու իւրաքանչիւր առաջնորդարանի մէջ, հաւաքելով, գաւառորդելով, կանոնաւորելով և նոյն կրթական նպատակին ծառայեցնելով ցիր ու ցան բարեյօժարութիւններն որք առհասարակ նոյն նպատակու թէեւ զանազան ձեւերով գարտայատուին ապրեն։ Աւասիկ բարեգործական գաղափար մը որ ծնունդ դտաւ Աբեւելքի սիւնակաց մէջ։ Զայն հաստատելիքը կրթասէր ժողովրդին գործն է։

Մարսուանի կրթական գործերու մատնագէտ անձի մը կողմէ մեզ գրուած և երեք շաբաթ առաջ հրատարակուած նամակ մը, սոյն այս բարեգործութեան վրայ խօսելով, կը բացատրէր թէ «աւելի ապէկ է ամեն դասագիրք տալ գաւառներուն քան ձրի»։ Այս կարծիքս սա տեսութեամբ կը պաշտպանուէր թէ ձրի դասագիրքը ժամանակ մը միայն կրնայ տրուիլ։ մշտական չի կրնար ըլլալ ձրին։ մինչ դաւառներն, իրենց տնտեսական վիճակին բերմամբ, պէտք ունին այսուհետեւ աւելի ամեն դասագիրք գնելու։ ինչ որ նուէր մ'է, մէկ անգամ կրնայ ըլլալ, կամ մէկերկու անգամ, առ առաւելն։ Գործնական մտքի տէր Մարսուանցին միայուն բարիք մը կ'ուզէ որ ըլլայ գաւառներու մէջ կարօտ ուսանողութեան։ Զի մերժելի եղած նուէրը. շնորհակալ է անոր համար։ Բայց աւելին կը խնդրէ, աւելի տեւականութիւր հաշիւով, պէտք է որ դասագրքանք առ հասարակ 100ին 60 դեղչ մը կրնան իրենց արդի գիներուն վրայ, եթէ կ'ուզուի միայուն բարիք մ'ընել և իրական ծառայութիւն մը դաւառային նախակրթութեան։ Իւր ըրած կոչումը, բարեբարտ պէս, ամենի չմնաց։ Մեր դրամաճառներն ապացուցին թէ իրենց Մարսուանցի բարեկամին ենթադրածին չափ շահամոլ չեն։ Առաջին և ամենէն գործնական պատասխանն եկաւ (Աբեւելքի միջոցաւ) դրամաճառ Պալենցի կողմէ, որ կարգ մը հին թէ նոր դասագրքերու ցուցակ մը ներկայելով իրեն ընթցիկ գներով, յանձն առաւ զանոնք մէկ տարուան համար 100ին 40 զեղչով տալ այն գաւառաց ուսանողներուն որք այնպիսի օգնութեան մը կարօտ վիճակի մէջ ըլլան։ Ասիկա քայլ մ'էր, առաջին քայլ մ'էր, Մարսուանցի նամակագրին նշանակած պէտքին գոհացում տալու ճամբուն մէջ։ Շնորհը խօսելով, խիղճերնիս չի հանիր դրամաճառական սին վէճերուն որք այնոնամակին հրատարակման առթիւ տեղի ունեցան։ Խիղճերնիս չի հանիր թերեւս այն պատճառաւ որ արհեստէն չենք։ Մեք կը սիրենք աւելի վերէն նայիլ խնդրոյն վրայ, և կ'ենթադրենք թէ գովելի մրցում մ'է սա որ մտաւ մեր դրամաճառներուն մէջ։ Մարսուանի նամակին հրատարակման առթիւ,—բարեկամ ընելու, ճանչուած, հակցուած իրական պէտքի մը գոհացում տալու մրցում մը։ Դրամաճառ Մարգարեան քիչ մ'ալ յառաջ գնաց, և հրապարակաւ յանձնառու եղաւ ուրիշ դրամաճառներու ընկերիք զեղչէն 5% աւելի ընել։ Եղաւ 45։ Դրամաճառ Պողոսեան յատկապէս իւր մէկ-երկու տեսակ գիրքերուն համար սակը բարձրացուց 100ին 50ի, և հիմա նուիրեմ աճուրդը, (կամ նուազագրին, ինչպէս որ կ'ուզէք) անոր վրայ կը մնայ։ Տեսնենք մեացեալ դրամաճառներն ինչ պիտի ընեն։ Տեսնենք նոյն ինքն Միացեալ Ընկերութիւնն ինչ պիտի ընէ, թէեւ արդէն բաւական եկաք որ Միացեալ Ընկերութիւնը դասագրքերէն շահածը դարձեալ դասագրքերուն կը ծախսէ։ Մեք կը գովենք այս մրցում, բայց չենք հասկնար թէ դրամաճառ մը ինչու նախանձի ուրիշի մ'ըրածին։ Եթէ Մարսուանի նամակին և անոր պատասխանով բարեյօժար դրամաճառին նամակին արդիւնքն այն ըլլայ որ դասատուները ցարդ նմանը չտեսուած զեղչով մ'ընդունին այսուհետեւ իրենց պէտք ունեցած նախնական դասագրքանքն, ամեն կրթասէրք պէտք է գոհ ըլլան։

Եւ միտդ ասայն չէ կարելի մոռնալ թէ դասագրքերն որքան ալ ածուն, դարձեալ դրամ պէտք է զանոնք գնելու համար, և թէ ապրուստի նախնական միջոցներէն անգամ զուրկ խեղճ տղոց մարքին կամ սրտին վրայ ո՛և է տպաւորութիւն չըներ երբ ըսուի անոնց թէ այն գիրքը զոր ցարդ 100 փարայի կը գնէին, հիմա կարող են 40 փարայի գնել։ Հապա երբ այն 40 փարան անդամ չունին։ Բ. Բ.

Քաղաքական կացութիւն

Բ Ա Ց Ո Ւ Մ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻԱՅ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

ՅԵՐԱՆՑ ՆԱՀԱՆՁ ԹԱՂԱՒՈՐԻՆ ՀԱՆԴԷՊ

Մահաւ ազգն իւր Պետական գոյութեան Հազարամեակին առթիւ ազգային չքեղ ցուցահանդէս մը կազմակերպած է, որոյ բացումը նաև Հազարամեկի Հանդէսներուն բացումն եղաւ անցեալ կիրակի Փէշտէմբի մէջ։ Թագաւորը թագաւորն, բազմութիւն արիւդիւբեր և դբուտիներ, ժամառաւարներ, նախարարներ, դեսպաններ, զօրապետներ, ակնախիտ հասարակութիւններ, որոց մէջ մահառական արեւելեան փառաւոր տարազը ամենէն ուշագրաւ զարդը կը կազմէին, ի մի վայր համախմբուած էին ըստ արժանւոյն տօնելու համար այս խորհրդաւոր և նշանաւոր յոբելեանն ամբողջ ազգութեան և Պետութեան մը։ Ցուցահանդէսին բացումը տեղի ունեցաւ բացօթեայ զբօսավայր մը, ուր թագաւորական թափորին համար հոյակապ վրան մը կառուցուած էր։ Թագաւորը, վրանին մէջ իրեն յատկացուած գահաւորակի մը վրայ կանգնած, մարդ մարդ ամառ լեզուաւ և բարձր ձայնով հետեւեալ ճառն արտասանեց.

«Մեք այսօր հոս եկած ենք անկեղծ հաճոյքով բանալու սոյն Ցուցահանդէսն որ պատմական շրջան մը ի վեր կը հանէ։ Մեր ուրախութիւն աւելի մեծ է քանի որ կը տեսնենք թէ մահառական Պետութեան հազարամեայ գոյութիւնը տօնելու համար այնքան կարեւոր խաղաղաւէտ գործ մը ստեղծուած է, որ ցոյց կուտայ մարդկային օգտակար աշխատութեան պտուղներն, ինչպէս և ստեղծիչ հանճարի և զօրութեան արդիւնքները գարերու ընթացքին մէջ։ Ապահով եմ որ այս Ցուցահանդէս համօրէն աշխարհի պիտի յուցնէ թէ Մահառ ազգն, որ շատ մը ձախող հանգամանաց մէջ փառաւորապէս պահպանեց սոյն Պետութիւն հազար տարիէ ի հետէ, ոչ միայն պատերազմի դաշտին վրայ քաջութիւն ցուցած է ի պաշտպանութիւն Գահուն և Հայրենեաց, այլ և իրեն համար պատուաբեր տեղ մը դրաւած է խաղաղական մշակութեան դաշտին մէջ, և արժանաւոր դիրք մը բռնած է քաղաքակիրթ ազգաց մէջ։ Ցուցահանդէսը նաև պիտի հաստատէ ոչ միայն եռանդն և անձնուիրութիւնն որով բովանդակ երկիրը նպաստեց սոյն նպատակին իրագործման, այլ և գործնական համակրութիւնը զոր օտար երկիրը կը ցուցնեն՝ արժէքաւոր և մեր տեսակէտով անգին առարկաներ ղրկելով այս Ցուցահանդէսին։ Ի վերջոյ, Ցուցահանդէսն ապացոյց պիտի ըլլայ որ թէեւ բաղաքական դժուարերէն մէջ մրցակիցներէն շատեր տարբեր մեթոտներ կ'ընտրեն իրենց հայրենասիրական զգացումներն արտայայտելու, բայց ամեն քաղաքացիք կատարելապէս համաձայն են իրենց հաստատութեամբ առ Աստուածային Հոնգարական Թագն ամեն օգտակար աշխատութեան մէջ, գիտութեանց ծաւալման մէջ, և հետեւապէս, երկրին բարօրութեան և ազգեցութեան յառաջացման մէջ։ Անկեղծօրէն կը յուսամ որ այս ներդաշնակութեան և եղբայրական միութեան բարիքները ծաւալին ամեն բանի վրայ որ կրնայ յառաջացնել բարօրութիւն և ապահովել ապագան Հունգարիոյ իմ սիրեցեալ թագաւորութեան, և թէ ցարդ ձեռք բերուած յաջողութիւնն հզօր զրգիռ մ'ըլլայ նոր գործունէութեան և յառաջդիմութեան, մինչ մեք կ'ակնկալենք առ Աստուած որ յաջի ունկն դնել մեր ապաւէնաց և իւր պաշտպանութիւնն և օրհնութիւնը շնորհել այս Ցուցահանդէսին, օրոյ բացումը կը հռչակեմ։»

Խլացուցիչ վշտենեներու (մաճառերէն «վիցցէ») աղմուկով ողջունուած այս ալեքայական ճառին վերջանալուն, մաճառ աւագանին ու բոլոր ներկայք՝ իրենց հունգարական Գալրագները դէպ ի վեր նետելին, և եռանդնաբարը նորանոր «վշտենեներով» ուրախութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի, պատկառելի, հարգանաց վեհապետին դեղեցիկ և իրախուսիչ խօսքերուն համար։ Վիեննայի և Փէշտէյի լրագրերը միահամուռ գրեցին թէ այսքան ժողովրդական, այսքան համակրալից լեզուաւ ճառ դուն ուրեք լսուած էր Գահոյից բարձունքէն ո՛և է Երկրի մէջ յիշրոպա։ Ապա Ն. Վեհափառութիւն երկու ժամ անցուց՝ մի առ մի քննելով Ցուցահանդէսին զանազան շահեկան ճիւղերը։

ԾԵՌԱԳԻՐ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՊՈՒՍՊՐԼԷ, 7 Մայիս.— Երեսփ. Ժողովոյ մէջ Գ. Կրամիդեանու հարցապնդումի մ'ուղղեց նախարարին՝ մահառական Հազարամեկին Ռուսմանիոյ մասնակցութեան վրայ։

(Այս հարցապնդման յարմարագոյն պատասխանն այն է որ Մաճառք չատ հակառակ կը մարուին թրանսիլվանիոյ բաժնին մէջ բնակեալ իրենց երկու միլիոն Ռումիններուն, զորս չատ մը քաղաքական իրաւունքներէ զրկած են ի մասին անոնց յարաբերութեան մաճառ վարչութեան հետ։ Այս պատճառաւ ռումման և մաճառ տարբերն իրարու հակառակ են թէ Հունգարիոյ մէջ և թէ Ռումանիոյ մէջ, և չատ հեղ վէճեր ծագած են երկու տարբերուն և մինչեւ իսկ երկու կառավարութիւններուն մէջ։)

—Վարչապետն հետեւեալ կերպիւ պատասխանեց՝

«Ռումանիոյ թագաւորին ներկայացուցիչը գնաց մաճառական Հազարամեկի հանդէսին՝ այն հրաւէրին համաձայն զոր իրեն ուղղած էր Աստուրիոյ Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարը։

«Ռումման կառավարութիւնն ամենատարբական քաղաքավարութեան թերացած կ'ելլար եթէ չհամակերպէր այս հրաւէրին, որ ապաքէն ամեն Պետութեանց ալ ուղղուած և ամենուն կողմէ ընդունուած է։

«Կառավարութիւնն այս մասին ուրիշ բան մ'ընած չէ բայց եթէ համաձայն վարուած է Եւրոպոյոյ մէջ Ռումանիոյ բռնած դիրքին, միջազգային պահանջումներուն և լարեկամական կապերուն որք կան դրացի երկուց Պետութեանց և անոնց վեհապետաց մէջ։ Եթէ ուրիշ կերպ վարուէինք, Ռումանիոյ դիրքը պզտիկցուցած կ'ըլլայինք։»

Ի ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻԱ.

ԲՐԵԴՈՐԻԱ. — Եոհաննէսպուրգի «Նորութիւններու Յանձնաժողովոյ» գլխաւոր գործիչներուն դէմ Բրեդորիայի գատարանին արձակած ծանօթ վճիռները չսփռուեցան։ սրոշուեցաւ որ անոնք հանիմատպէս թեթեւ տուգանքներ վճարեն, և երկրէն ելնեն։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՀԱՊԵՇԱՍՏԱՆ

ՄՕՏԵԼԻՈՅ ՄԵՆ ՀՈՒՆՏԱՍՏՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՌՈՄ, 8 Մայիս.—Իտալիա շընդունիր նոր պատգամաւոր մը զրկել Մենիլիք թագաւորին քով, հաշտութեան վրայ բանակցելու, ինչպէս առաջարկած էր Հապէշ Վեհապետը։ Զօր. Պալատիերա գիր մը ղրկելով առ Բաս Մատիսա, պահանջից որ բանագնաց Մաթա հազարապետ որ վար դրուած է հապէշ բանտին մէջ, անմիջապէս ազատ թողուի։

—Բաս Ալուլա հապէշ սպարապետն և ուրիշ հապէշ զօրապետ մը Զօր. Պալատիերայի նահանջման գիծը կտրել կը սպառնան։ Մեծ ճակատամարտ մը կը սպասուի ի մօտոյ։

—Երեսփ. Ժողովոյ մէջ, երմտական նախարդ նախարար Պ. Սոնինօ առաջարկ մը ներկայեց, յայտարարող թէ պէտք է շարունակել պատերազմն Հապէշաստանի մէջ, մինչեւ որ իտալական գաղթականութեան պաշտպանութիւնն և գերեաց ազատումն ապահովուին։

ՓԱՐԻԶ, 8 Մայիս.— Արտաքին գործոց նախարարը կը գրազի Պերլինի դեսպան Պ. Հէրպէթի յայտարդը նշանակելու։ Ընտրելիք են Պ. Քանպոն՝ կ. Պոլսոյ դեսպանը, Պ. Ռեվիւոս՝ գործակատար Եգիպտոս, Պ. Պիյյօ՝ դեսպան ի Հռոմ։

ՀՌՈՄ.—Պ. Պիյյօ Փարիզ գնաց Պ. Մելինի հեռագրին վրայ։

—Իտալացիք առանց կռիւի մտեր են Ասմարա։ Մանրամասնութիւնք չկան այս գործին վրայ։

ԳԱՀԻՐԷ.—Օթման Տիկնոգարձեալ կ'ըսպառնայ Քասայայի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Զէմպրէն, Պ. Սիսիլ Բոսսի մասնակցութեան վրայ եղած հարցման պատասխանելով, ըսաւ թէ Բարեյաջէն պաշտօնական զեկոյց մը դեռ չէ ընդունած։

—Անգլ. ինքնավար Ընկերութեան անդամք ամենք գրեցին թերթերուն թէ Պ.Ս. Բոսսի հրաժարման այնքան պէտք կար որ եթէ նա չհրաժարէր՝ իրենք պիտի քաշուէին Ընկերութենէն։

ԱԶԳԱՔԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. Հիւանդանոցի բժշկական մարմինը՝ Տոքթորք Թիրեաքեան, Զարգարեան, Մոնճէրի ու Ներքին բժիշկները գասրնթացք մը հաստատեր են Հիւանդանոցին մէջ, երկու սեռէ փափագողներուն հիւանդապահութեան դաս տալու համար, իրենց այցելութեան ժամերէն դուրս։ Սոյն դասախօսութեանց օրն ու ժամը պիտի ծանուցուի Հոգաբարձութեան կողմէ յաստուկ յայտարարութեամբ։

Եէնի-Գաբուի թաղական խորհրդոյ մեացեալ երեք անդամները իրենց հրաժարականը ղրկած ըլլալով, նոր ընտրութեան համար Պատրիարքարանէն հրահանգ ղրկուեցաւ և վաղը ընտրական գործողութեանց պիտի ձեռնարկուի։

* * *

Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդն, ինչպէս ծանուցինք, հրաժարած ըլլալով, Պատրիարքարանի կողմէ հրահանգ ղրկուեցաւ նոր ընտրութիւն կատարելու համար։

* * *

Գուրուչէշմէի թաղական խորհրդոյ համար ալ վաղը նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի։

Ի ՆՊԱՍՏ

ԳԱՒԱՌԱՑԻ ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

Աստուածատուր էֆ. Մ. Հիւսեանց 100 ղրուշ նուիրած է գաւառացի աղքատ ուսանողներուն համար։

Կիլիկեան ընտանիքը հրապարակաւ շնորհակալութիւն կը յայտնէ ամեն ազգականաց ու բարեկամաց որոնք ներկայ գտնուելով իրենց սիրելի որդւոյն հանգուցեալ Պ. ՅԱԿՈԲ ԿԻՒՐՃԵԱՆի յուղարկաւորութեան հանդէսին, իրենց ցաւակցութեան հաւատիքը ցոյց տուին այս տխուր առթիւ։

ԱԶԳ.— Ազգկանց դատարակութեան գլխաւոր Մէկ պէտքը լրացնելու համար Օրթագիւղի Ս. Հռիփսիմեանց և Ներսարեան վարժարանի խնամակալութիւնը կարող վարժուհի մը յատկացուցած է ձեւագիտութեան դասին։ Եթէ դրսէն այս ճիւղին հետեւելու փափագողներ գտնուին, կրնան դիմել խնամակալութեան։ 520 5—5

Իւսկիւտարի Իճտիէէ ազգային վարժարանը պէտք ունի կարող մանկապարտիզպանուհի մը, կանոնաւոր և գոհացուցիչ ամսական։ դիմել սոյն վարժարանը՝

Հինգշաբթի չուրջը

Սեկամարի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երկի Հաւմիսէ Մդիիին մէջ։ Վեհ. Սարգիսը միջօրէին նոյն մկրտիչը երթալով կատարեց ուրբաթու ազօթքն և յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ֆրանսական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, հելլենական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, ռուսական դեսպանատան առաջին թարգմանը, երրորդ քարտուղարն և Հրօսչոֆ ու Կէվանօֆ զրավարները, Սեւ Լեռան գրագակատարը, սպանիական դեսպանատան գրագակատարը, կինն ու առաջին թարգմանը, ֆրանսական դեսպանատան պահականաւէն քսան նաւագներ և հարիւր երեսունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ամենք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ արտաքսուած պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա, անցեալ հինգշաբթի օր, տեսակցութիւն մը ունեցեր է Խիվ Ապպաս փաշայի հետ։

Մ Ի Ն Շ Ի Ր Թ Ա Հ Ի Ր Փ Ա Շ Ա, Բ. գրաքանակին նախորդ հրամանատարը, որ ժամանակէ մի ի վեր հիւանդ էր, ապարինած ըլլալով երէկ ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արաբոզաքեան։

Ռ Ո Ւ Մ Ա Կ Ա Ն դեսպանատան մատրան մէջ, այս առաւ, գոհարանական աղօթքներ կարդացուեցան՝ Եօրկէյ Ալեքսանդրովիչ մեծ-դուքսին ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Ներկայ էին դեսպանատան խորհրդական Պ. Եատոմքի և բոլոր պաշտօնեայք՝ ամենքն ալ պաշտօնական համազգեստով։

Մ Ի Ն Ի Ր Պ Ղ Ե.— Ֆրանսական կառավարութիւնը հանրային կրթութեան պաշտօնական պատուանշանը նուիրեց Փարիզի օսմանեան դեսպան Միւնիր պէյի։

Ս Ե Ի Լ Ե Ր Ա Ն մայրաքաղաքս գործակատար Պ. Պաքիշ, որ ներկայ պիտի գտնուի Զաքին թագաւորութեան հանդէսին, երկուշաբթի օրը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

Ե Ր Կ Ր Ա Շ Ա Ր Ժ.—Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացաւ թէ չորեքշաբթի օրը Երզրումի Քղի գաւառակին մէջ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, սակայն արկած չէ պատահեր։

Բ Ա Ր Ա Ն Թ Ի Ն Ա.—Առողջապահական վարչութիւնը Ապրիլ 25/6 Մայիս թուականաւ հետեւեալ չրջաբերական հեռագրերն ուղղեց քաղաքներուն՝

«Առողջապահական ժողովոյ որոշմամբ հինգ օրուան քարանթինա հաստատուեցաւ՝ Աղեքսանդրիայէն ուղեւորով կամ առանց ուղեւորի եկող նաւերուն համար՝ սկսեալ Ապրիլ 25/7 Մայիսէն։ Այդ քարանթինան պիտի կրուի Պէյրութի, Բլազէմէի կամ Ավդրիկեան Տրիպոլսոյ մաքրանոցներուն մէջ և ուղեւորաց գոյքերն ու կարասիներն ալ պիտի ապահիսուին։

Նոյնպէս Կարմիր ծովու եգիպտական ծովեզերքէն եկող և Հիճազի համար ուղեւոր կամ ուղեւորատար ունեցող նաւերն, ապրիլ 25/7 Մայիսէն սկսեալ տասնօրեայ քարանթինի պիտի ենթարկուին Թորի մաքրանոցին մէջ։

Եղիպտոսէ եկողները եթէ Թորի մէջ քարանթինան աւարտած չըլլան, Ապուսատի մէջ չպիտի ընդունուին։

Զ Ր Ո Ւ Մ Ա Ի Նահանգին Իսմաէլի ժողովը նկատելով որ Իզմիրի երկաթուղին մինչեւ Էնկիլիրի երկաթուղի ընդարձակուած ըլլալովը, Անատոլուի արտածութիւնք ու ներածութիւնք՝ առանց Պրուսա հանդիպելու՝ ուղղակի Իզմիրի ու Էնկիլիրի ճամբով կը փոխադրուին և նրկատելով որ այդ պատճառաւ Պրուսայի առեւտուրը, երկրագործութիւնն ու արհեստները վնասուած են և թէ քաղաքն ալ Անատոլուի ներսերուն հետ ունեցած առեւտուրներէն զրկուած է, որոշեց առաջարկել որ Պրուսա-Մուսանիայի երկաթուղւոյ գիծը միացուի Անատոլուի երկաթուղւոյ մեծ գծին հետ՝ կամ Պոզոյուքէն ու կամ ուրիշ յարմար տեղէ մը։

Այդ որոշումը պարունակող տեղեկագիրը ղրկուեցաւ Ներքին գործոց Նախարարութեան, որ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին մատոյց գայն։ Ն. Բարձրութիւնն ալ Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան յանձնեց գայն՝ ի քննութիւն եւ ի տեղեկագրութիւն։

Այժմ այդ տեղեկագիրը կը քննուի նոյն նախարարութեան երկաթուղեաց վարչութեան կողմէ։

Ե Օ Զ Ղ Ա Տ Ի ու Ալաճամի վաչտերէն յիսունական գօրքեր Եօզղատի բաղաքը տարուելով հոն գտնուած Գրրչէհրի վաչտն, որ երկու հարիւր հոգիէ կը բաղկանայ, ոչնչացուեր է։

Պ Ե Տ Ա Կ Ա Ն Խորհուրդն որոշեց իբրեւ անյամար մէկ կողմ թողուլ այն որոշումն, որով առաջարկուած էր՝ Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկին մէջ, իբրեւ արձանագրութեան տուրք, տարը դրուշ առնուլ այն ծանուցագրերէն որք կը տարուին, երբ վաճառականի մը փոխանակագրին կամ մուրհակին համար բանաթէղթ ըլլայ։

Պետական Խորհրդոյ այս որոշումը հաղորդուեցաւ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան։

—Պետական Խորհուրդն նոյնպէս նկատողութեան առաւ նոյն նախարարութեան այն որոշումն, որով առաջարկած էր առեւտրական միջնորդներու և բոլիցայինները համար արհեստապետական ժողով մը կազմել։ Պետական Խորհուրդը նկատելով որ առեւտրական միջնորդներն ու բոլիցայինները վաճառականաց դատակարգին կը պատկանին, անյարմար դատեց անոնց համար արհեստապետական ժողովի մը կազմութիւնը։

Ց Ի Ր Ա Ն Ց Պատրիարք Տ. Անթիմոս և Սինոդականք վաղը պիտի երթան Պալիքլի եկեղեցին, ուր աղօթքներ պիտի ըլլան՝ տեղւոյն հիւանդանոցին մէջ դարմանուող հիւանդաց առողջութիւնը համար։ Նոյնպէս հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այդ հիւանդանոցին հաստատմանը նպաստողներուն և ուրիշ եղանակաւ օգնողներուն համար։

Հ Ա Ն Ր Օ Գ Ո Ւ Տ Ի Ն չինութեանց նախարարութեան ժողովն, որ նկատողութեան առած էր Պոլսոյ վիրաբնիչ ատենի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Իսմայիլ Հագը պէյի և վաճառական Սթամբոլ Գարամանօ էֆէնտիի առաջարկը՝ Մոմիլլի քաղաքը կողով լուսաւորելու, քարափ չինելու և քաղաքին մէջ հանրային պարտէզներ հաստատելու համար, որոշեց առայժմ միայն կազի ինդրոյն համար մեծաշնորհ տալ և ինդրարկուներու հաւանութիւնն առնելով, ինդիրը տեղեկագրեց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

Բ. ՁՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ (Խորինէ) պիտոյից ճիւղին նախագահ անուանեցաւ 3 դ զօրաբաժնի 8 դ կիսաբաժնին հրամանատար Մարիվիա Բէյմալ փաշա։

ԿԱԼՈՒՍԴԱՏՈՒՐԲ.—Կ. Պոլսոյ կալուածատուրքերը և ասոնց անվճար մնացած մասը կանոնաւոր կերպով գանձելու համար, ինչպէս ծանուցուեցաւ, հաւաքիչներու թիւը վեմսունի բարձրացած էր և այդ մասին որոշումներ տրուած էին։

Ելմտական նախարարութեան մէջ յանձնաժողով մը կազմուելով այդ հաւաքիչներու ամսաթոշակին, յետնեալ տուրքերու քանակութեան և այդ խնդրոյն վերաբերեալ ուրիշ կէտերու վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց և արդիւնքը պիտի տեղեկագրէ ձեռնհաս իշխանութեան։

Հ Ե Ռ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն և թղթատարական վերատեսչութիւնը, կը սէ Իէտամ, տեսնելով որ աւանդներու տնօրէն վարձանեալ Զիւհտի էֆէնտի ինը հարիւր ոսկւոյ չափ գումար մը իւրացուցած է, որոշեց գայն գանձել անոր երաշխաւորներէն ու ժառանգորդներէն։

Օ Տ Ա Ր Մ Ա Ր Տ Ա Ն Ի.—Անցեալ երեքշաբթի օր Իզմիրի Նաւահանգիստը ժամաներ է անգլիական Հոռ մարտանաւն, որ ունի ութ հարիւր նաւագ և քառասնեակ թնդանօթ։

Է Տ Ի Ր Ն Է Ի նահանգին կուսակալի օգնական Հազրմ պէյ, առջի գիշերը, մայրաքաղաքս եկաւ։

Պ Ա Հ Ա Կ Ա Ն Ա Ի Ե Ր.—Ռուսական դեսպանատան Բ. Բոլէիէ պահականաւն, որ Սեվաստոպոլ գացած էր, Պոլսոյ Նաւահանգիստը դարձաւ։

—Գերմանական դեսպանատան պահականաւն՝ Լորէլէյ Աղեքսանդրիա պիտի ուղեւորի։

Զ Ր Օ Ս Ա Ն Ա Ի.—Երէկ առտու Պոլսոյ Նաւահանգիստը ժամանեց անգլիական զբօսանաւ մը՝ Թինֆնամբրա, որ Եաֆֆէն, Պէյրութէն ու Իզմիրէն կուգայ։ Մէկէր կը զբաղուի Շէֆթէսպերի կոմսուհին ու իր հետեւորդք։ Զբօսանաւն ունի 19 նաւագ եւ 156 տակառաչափ տարողութիւն։

—Այս օրերս Իզմիրի Նաւահանգիստը կոպասուին երկու խոշոր զբօսանաւեր, որոց մէջ կան անգլիացի, ամերիկացի ու գերմանացի շատ հարիւրի չափ զբօսաշրջիկներ։

Թ Ա Ղ Ե Ն Ի Ե Ր.—Այսրնի Նահանգին մէջ Ապրիլի սկիզբները տիրող ցուրտերէն թզենիներն ալ մեծապէս վնասուեր են։ Նահանգին մէկ քանի մասերուն մէջ բոլորովին չորցած են և տեղ տեղ ալ եղած վնասը մինչեւ հարիւրին եօթանասունըհինգի կը հասնի։

Վ Ե Ր Ա Բ Ն Ն Ի Զ ատենի պատժական ճիւղն, առջի օրը, վաւերացուց նախնական դատարանին կողմէ տրուած հետեւեալ երկու վճիռները։

Եօրկի անուն մարդ մը, որ ոսկերիչ Պոլսոյ կողմէ իրեն իբրեւ աւանդ տրուած մատանիի բարը ուրանալով հաւատարմութեան դէմ գեղծում գործած էր, դատապարտուած էր երկու ամսուան բանտարկութեան, այդ բարին արժէքը՝ տան ոսկի՝ Պոլսոյին հատուցանելու և այդ գումարին մէկ քառորդն իբրեւ դրամական տուգանք վճարելու։

—Ցակոբ անուն մարդ մը, որ Բալի անուն մարդը վիրաւորած էր, երկու ամսուան բանտարկութեան, վեց հարիւր ղրուշի վիրաւորական ծախք և երեք հարիւր ղրուշի ալ անձնական հատուցում վճարելու։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ՏԷՐ,

Ներկայիս պատիւ ունիմք ծանուցանել Ձէ ի Պոլիս Գազակէր խան Մ. Գայիբեանի անուան ներքեւ հաստատեալ յանմնակատաքարեանի տուներ լուծուած ըլլալով՝ գործանուեանց ընդարձակութիւն եւ զարկ տալու նպատակաւ ներկայ տարւոյս մարտ 1/13 ի սկսեալ հրապարակիս ծանօթ վաճառականներէն տիրոջ Գրնիկ կարապետ Փափազեանի ընկերակցութեանը

Կ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ եւ Մ. ԳԱՅԻՔՅԵԱՆ

ընկերական անուան ներքեւ վաճառականական տուն մը հաստատած եմք ի Պոլիս Քէօփրիւլի խան թիւ 44 որ պիտի զգաղի զլխաւորաբար արտածելի ապրանաց ափիոն, Թիֆթիք, բիմբէ, արմտիք եւայլն յանմնակատարութեամբ։

Ի դիւրութիւն զործառնութեանց՝ կատարեալ փոխանորդութեամբ լիազօր իշ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումը հաղորդուած է ի հրատարակութիւն.

«Երէկ, ուրբաթ, Սէլսմիրքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շքեղ նորէնով արտօնութեամբ, Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցան Ֆրանսական դեսպան Պ. Քանպոն, յետոյ հելլենական դեսպան Մավրոկորտատօ իշխանը, եւ թէ Սեւ Լերան գործակատար Պ. Պաքիչ և վերջին ալ ռուսական շոգենաւային ընկերութեան նախագահ գօրավար Կէվանօֆ։»

ԴԱՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԹԷ ՍՐԱՀԱԿԱՆ

Ապագահա՛ն էֆէնտի,

Ձեր երեկուան գրածն ալ կարդացի։ Վերջին կը պնդէք սրահական դրութեան ունեցած անպատեհութիւնը վրայ. կը յայտնէք թէ անխախտ մնացած էք ձեր համոզմանը մէջ և կը խնդրէք որ վերջին կարգամ ձեր երկայն յօդուածը, ինչպէս և Կաղմական Կանոնագիրքը։ Լսի արդէն թէ սրահական դրութիւնը չատագոված չէի ես, այլ պարսաւած էի դասարանական դրութեան կիրարկութեան արդի եղանակը. ինչո՞ւ չէք հասկնար և աւելորդ ընթերցումներ կը յանձնարարէք ինձ։

Աբէ-Լիւէն զատ ուրիշ թերթեր ալ կարդալու սովորութիւն ունիմ, և Շաֆեան էֆէնտիի գրածը կարդացած էի, նա ալ դասարական դրութեան կիրարկութեան արդի եղանակին դէմ էր։ Ինչ ո՞ւ դէմ վճռաբանութիւն չըկար, ուշադրութեամբ կարդացէք և այս մասին ալ իրաւունք պիտի տաք ինձ։

«Մէջ խօսքը Գալոյոյ վարժարանաց համար էր միայն» ըսելս ձեզ զարմանք պատճառեր է. կը զարմանամ ձեր զարմանքին վրայ։ Ի՞նչ պիտի ըսէին մեզ՝ իրենք գաւառացիք, եթէ՝ իրենց դպրոցական գործոց նախնական վիճակին մէջ՝ ենթէնք դասարանական կամ սրահական դրութեան մասին յանձնարարութիւններ ընէինք իրենց։

Ի վերջոյ կը խոստովանիք թէ դասարանական դրութեան համար պատրաստուած ուսուցիչներ կը պակսին մեր մէջ, և մինչեւ որ վարպետուած ուսուցիչները հասնին, այս դրութիւնը օգտակար ընելու համար «գործնական երկու գործադրելի միջոցներ» կ'առաջարկէք, առաջինը՝ Շաֆեան էֆէնտիի առաջարկած միջոցն է, երկրորդը՝ իմ առաջարկածս։ Ուրախ եմ որ վերջապէս մեր կարծիքին կը դառնաք։

Ե. Դ. ՓԱՒԼԱԴԱՇԵԱՆ

ՄԻԱՄԵԱՅՆ ՀԱՅՈՒԵՑՈՅՑ

ԱԳԼԱՒԱՆԱՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՍՆ

ԻՒՍԿԻՒԻՏԱՐՈՒ

1895 Փետրուար 1—31 Յունուար 1896

ՄՈՒՏՔ

Գանձանակի հասոյթէն գոյացեալ		8059.75
Եկեղեցեաց մէջ շրջաքաշեալ պանակներէ	2496.50	
Հայ բողոքականաց ժողովարանէն	210	2706.50
Կալուած տուն միամեայ վարձք		3000
Կալուած խանութ միամեայ վարձք	1920	
Գանձուած դրամ		1646
Բաժնետոմս բաժանորդագրութենէ		1199
Նուէր գանձանակներէ	370.50	
Կաղանդի առթիւ	5118.50	5489
Շահ և վնաս. դրամական շահ	35	
Պանդ Օթոմանէ տոկոս	81	116
		22216.25

ԵԼՔ

Միս տարւոյս մէջ գնուած		3576.50
Կաթ տարւոյս մէջ գնուած		2246
Դեղ տարւոյս մէջ գնուած		4709.75
Հաց, հաւկիթ տարւոյս մէջ գնուած		228.75
Գործակատար պաշտօնէի թոշակ		2150
Ածուխ տարւոյս մէջ գնուած		872
Տաճանորդ բաժանորդագրութեան հաւաքչին	239.75	
Տաճանորդ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհ.	76.75	316.50
ԶԱՆԱԶԱՆ ԾԱԽՔ		
Մատակարարութեան տեսակին վարձք	360	
Կալուածի Նորոգութիւն	297	
Կալուածի ապահովութեան	108	
Կալուածի տուրք	390	
Տպագրական ծախք	357.25	
Կառքի ծախք, բեռնատիրոջ, և.ն. և.ն.	463.50	1975.75
		16075.25
Դրամարկղ, պատրաստ դրամ		6141
		22216.25

Բարեսէր անձանց կողմէ նուիրած են 7 ոչխար, 20 քաշ միս, 30 քաշ հաց, 60 քաշ բրինձ, 10 քաշ ապուխտ, 100 քաշ ածուխ, 8 տուփ թէյ, որք ըստ փափագաց նոց նուիրատուաց, բաշխուած են հիւանդ աղքատաց։

Դարմանուած են 260 հիւանդներ (117 այր և 143 կին)։ Սոցա 204ն ապաքինած են, 22ը մեռած, իսկ մնացեալ 34ը դեռ գտնման կոչանեն։ Ասոնցմէ զատ՝ խնամած են նաեւ ա՛յնպիսի հիւանդներ, որոնք մէկ անգամի դարմանով ապաքինած են, և ասոնց թիւը կը կազմէ իբր 40։

Իւսկիւտարի բոլոր աղքատ հիւանդները դարմանուած են միշտ և կը դարմանուին թաղին մարդասէր բժշկոյ կողմէ՝ առանց փոխարինութեան, որք են Վեհ. Տօքթ. Ստեփան փաշա Ալանեան, Մեծ. Տօքթ. Վահրամ էֆ. Թորգոմեան, Տօքթ. Սիմոն էֆ. Սեդրոսեան, Տօքթ. Նիկողոս էֆ Խաչերեան, Տօքթ. Ալէքսանդրոս էֆ., Տօքթ. Շէհրիկեան էֆ., Տօքթ. Ե. Գալֆեան էֆ. և Տօքթ. Զանկրեան էֆ.։ Պատուաւոր բժշկոյ այս մարդասիրութիւնն արժանի լինելով գովեստի՝ Տնօրէն խորհուրդս պարտք կը համարի հրապարակաւ յայտնել իրենց իւր խորին շնորհակալութիւնն։ յանուն խնամեալ աղքատաց, փափաքելով որ իրենց բարի օրինակին հետեւողներ գտնուին նաև ուրիշ թաղերու մէջ՝ ի մխիթարութիւն տնանկ տառապելոյ։

Տնօրէն Խորհուրդս իւր շնորհակալութիւնն կը յայտնէ նաեւ Իւսկիւտարի բոլոր ժողովրդեան որ քաջալերը հանդիսացած է Աղքատախնամ ընկերութեանս՝ ամեն պարագայի մէջ չզլանալով իր ողորմածասրբական նուէրներն յանուն հիւանդ և անտէրունչ ալքատաց։

ի Դիմաց Տնօրէն Խորհրդոյ
Աղքատախնամ Ընկերութեան
Իւսկիւտարու
Ատենադպիր Ատենապետ
Լ. Գ. Քիւրտճեան Ն. Ղոնդաքեան

Ասի անտի

ԲԱՐԻԶԻ ՓՈՐԸ. — Բարիզցիներուն ախորժակը տարուէ տարի կաւելնայ։ 1895ին աւելի կերած ու խմած են, և 1894ին աւելի կերած ու խմած էին քան նախորդ տարիները։ Այսպէս ցոյց կուտայ Պ. Մըսիմայն թիթեղէ տուփերու մէջ պահուած անոնդական այլ և այլ նիւթերու սպառումը նուազած է ի մեծ ուրախութիւն առողջաբաններու որոնք անշուշտ իրաւամբ կը նկատին այս պահածոները իբրեւ չարժուութիւ ժուռաւորմարսութեան և կաթուածի։ Բարիզցիները ուրիշ անուններու մասին շատակիր գտնուած են։ Իւրաքանչիւրը 8 քիլոկրամ 350 կրամ կարագ սպառած է։ Մայրաքաղաքին մէջ 8,701,019 քիլոկրամ ոստրէ սպառած է։ Մարդ գլուխ կերուած հաւկիթն է 201. ասիկա ցոյց կուտայ թէ բուսակերներու ազանդին վարդապետութիւնները, օրուն ազնիւ ներկայացուցիչն է Պ. Ֆրանսիսք Սարսէ, երթալով կը տարածուին։ Անշուշտ հիմակ Բարիզի մէջ հարիւրաւորներ կան որոնք մեծանուն ընտանիքներ պէս ամբողջ ձմեռը երկու հաւկիթ առտուն կուտին, երկու հաւկիթ իրիկունը, և իրենց ճաշացուցակը փոխելու համար կը սպասեն որ հանին կանկառն ու կանանչ լուբիան։

Աւասիկ 1895ի ցուցակին չարունակութիւնը. ձուկ, իւրաքանչիւր բնակչի համար 11 քիլոկրամ, մոս 61 քիլոկրամ, գինի 204 լիտրա, փոխանակ 195ի որ սպառած էր նախորդ տարին։ Անշուշտ միջին հաշուի վրայ է խօսքը. եթէ չատեր սահմանը անցեր են առանց մրցակիցներ ըլլալու կարկանդուսի, ոչ ըշպի խեղճ արաբներ չեն հասած այդ չափին, իրենց բոլոր բաղձանքներուն հակառակ։

Ուրիշ վիճակագիր. մարգահմարի առաջին հրատարակութիւնները կը ցուցնեն թէ վերջին ժամանակներս Բարիզի բնակչութիւնը դադրած է աճելէ։ Տարուէ տարի 17,000 հոգի միայն աւելցած է փոխանակ 35,000 ի։ Բայց ցուցահանդէսը կը մոտենայ, ու այս հանդիսաւորութեանց ատեն միլիոնաւոր անձինք Բարիզ կը գիմեն, կամ գործ փնտռելու համար կամ հա՛ճայք։ Առնուազն հարիւր հազար հոն կը մնան։ Այս մեկնումն մարդահամարը երեւան հանած է փոքր քաղաքներու բնակչաց նուազումը, որոնց վաճառականները կը գանգատին Բարիզի վաճառատուներուն իրենց դէմ մղած մրցումէն։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԱԶԳ

Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ Էսկիշէհր-Գոնեաի երկաթուղւոյ հինգերորդ ճիւղը՝ Ագշէհր-Ըվկընի մասը՝ պիտի սկսի շահագործուիլ Ապրիլ 27էն սկսեալ։

Աւասիկ երթեւեկութեանց ժամանակացոյցը՝

ԷՍԿԻ—ՇԷՀՐԷՆ ԸՎԿՆ

222 Ռիւ— խառն կառախառնք

Էսկի-Շէհրէն	մկնմ.	առ. ժ.	12.—ին
Ագ-Շէհրէն	»	իրիկն.	» 10.12ին
Ագարի-Քէյէն	»	»	» 11.—ին
Զավուշճըքէյէն	»	»	» 11.57ին
Ըվկընը	ժամմ.	»	» 12.42ին

ԸՎԿՆԷՆ ԷՍԿԻ—ՇԷՀՐ

221 Ռիւ— խառն կառախառնք

Ըվկընէն	մկնմ.	առ. ժ.	12.—ին
Զավուշճըքէյէն	»	»	» 12.48ին
Ագարիքէյէն	»	»	» 1.46ին
Ագ-Շէհրէն	»	»	» 2.41ին
Էսկի-Շէհր	ժամմ.	իրկն.	» 12.42ին

Այդ գծին վրայ նոյն օրը պիտի սկսին նաեւ մեծ ու փոքր արագութեամբ ապրանքներու, ողջ ֆէյտոնոց և այլոց փոխադրութիւնները։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

27 Ապրիլ 1896
Հայտարար Փաշա

ԳԱՑՏԱԳԻՐ

Դաւրեն Գոբշակլը-Ռիեն և Գրացոլոգ

Այլ պարզուած են Գոբշակլութեան վերաբերեալ կարեւոր տեղեկութիւններ և գործելու պայմանները՝ ի դիւրութիւն գաւառացւոյ։

Գին 2 դահեկան

5:6 5—10

ԱՐՀԵՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՀԻՒՍՈՒԱՄԱՔԵԼԵՐ

Կորոյուին բուսական և կենդանական հիւսուածաթելեր. առաջինը կը բաղկանան էապէս բջջանիւթէ (Cellulose), վերջինը դեռ գլխիւ բոլորովին չքննուած գործարանաւոր բորանածնային նիւթերէ։

Բամպակը բամպակենի, Gossypium, պտղի սերմամազն է, կը մշակուի արեւելեան Հնդկաստանի, Թուրքիոյ և հիւսիս. Ամերիկայի հր. երկիրներու մէջ։ Մաղ՝ը կը բաղկանան առանձին երկարաձիգ բջիջներէ 1—4 հմ. երկարութեամբ, մինչեւ 0.04 հաստութիւնամբ, մանրադիտակի հաստութեամբ, մի քիչ պարուրաձեւ փոքր թեւեր և ի ներքուստ դատարկ։ Բջջանիւթի հետ կը պարունակին դրսէն նուրբ պատուտակ մը (Կուտիկուլա), ասոր հետ մէկտեղ մի քիչ խէժ, ճարպ, բորանածային նիւթեր և ներկեր, ընդհանրը մերթ 5%, որոնք ձերմկցնելու ժամանակ մեծ մասամբ կը կը հեռանան։ Բամբակի բջջանիւթը ինքնին ցրտութեան մէջ անօսրացեալ թթուներէ հազիւ կ'ազդուի. վրան չորցող թթուներն կը դարձնեն գոյն կակուղ և բեկուն, մասնաւորապէս տաքցնելու ժամանակ. խտացեալ հանքային թթուներն անմիջապէս կը տարբաղադրեն գոյն։ Բամբակը ալքալիներու հանդէպ աւելի դիմացկուն է քան թթուներու. խիստ նօսրացեալ ալքալիներու հետ երկար ժամանակ տաքցնելով բոլորովին անփոփոխ կը մնայ երբ օդէ ազատ գտնուի։ Բլօրակրի երկարաւուն ազդեցութեամբ կը տարբաղադրուի և աւելի թթուներու ներկայութեան ժամանակ։ Իբր առաջին օբսիոացման արդիւնք կը կազմուի օքսիբջջանիւթը (oxycellulose), որ Բրդի նման, խարսխային ներկերն և մետաղօքսիդները կարմրացնէ։ Բամբակը պղնձօքսիդ ամմոնիակի մէջ կ'ուռի և կը լուծուի. կուտիկուլան կը մնայ անլոյծ։

Ներկելու համար մեծ նշանակութիւն ունի բամբակի դատարկ միջոցը, որ ընդհանուն (osmotique) հեղուկները իր մէջ կը պահէ. հնասած թելերն, որոնք գարտարկ միջոց չունին, շատ աւելի դժուարութեամբ կը ներկուին։ Դեղերու դատարկ միջոցներն և պարուրաձեւ առանձնայատկութիւնը բամբակի հիւսուածը կը դարձնեն թեթեւ և առաձգական։

Վո՛ղ-Ըվելերը կտաւատունկի ո՛ղ՝ թելերն են. այժմ առաւելապէս կը մշակուի Իրլանտա, Պելճիա և ար. ծովեր երկիրներու։ Բաւը (Bast) ներքին փայտէն և արտաքին կեղեւէն դատելու համար, ծագելէն առաջ բոլոր կը ջարդուի, սերմահատերը կը հեռացուին և 48—80 հմ. երկարութիւն ունեցող ցողունները կապոցներ կազմելով փոսերու մէջ ջրի ազդեցութեան կենթարկին. մի քանի օրուայ մէջ իմբրում մը տեղի կունենայ։ Այս ձեւով կակղացած փայտային մասերը լեռելով (briser), կեղեւելով, դգելով (serancer) քուղերէն կանջատուին։

Առանձին թելերը 2-3 հմ. երկարութիւն ունին հաստ պատերով եւ կեղրոնական նեղ դատարկ միջոցով. ասկէ զատ ոլորկ են, փայլուն, երիզաւոր, ծայրերուն սուր, բամբակէն նուազ առանձգական և տաքութիւնն աւելի լաւ հաղորդող, այդ պատճառաւ չօշափելու ժամանակ պաղ են։ Քիմիական հակազդականներու (réactifs) առաջ կատաւ թելը ցոյց կուտայ ինչ որ բամբակը, հետը խառն գտնուած ճարպերը, ներկանիւթերը եւ մաքուր թելին վրայ փակած պէկտինէ ընդ՝ն կարելի է ալքալիներով հեռացնել։ Բամբակի նման այնչափ դիւրաւ չներկուիր։ Գեղմանիոյ մէջ երբեմն այնչափ ծաղկեալ կտաւի ճարտարութիւնը շատ յետադիմած է, բամբակը աւելի ու աւելի գրաւած է վուշի տեղը։

Հասարակ կանեփը շատ նման է վուշի թելերուն և նոյն ձեւով ալ կը պատրաստուի։

Հնդկանեփ, Jute, արեւելեան Հնդկաստանի թիլիազգիներու (tilliaceen) քուղն է։ Էապէս կը բաղկանայ փղոնէ-Ռիւ (Bastose), եւ բնազդի թթուի (acide tannique) նման նիւթէ մը, որ միացած կը գտնուի բջջանիւթին հետ. քլանիւթը թթուներով դիւրաւ կը տարբաղադրուի, և խարսխային ներկերով բրդի նման հեշտութեամբ կը ներկուի։

Ոլոքի Քո-ղրը կը բաղկանայ 2-25 հմ. երկարութեամբ (կարճ ու երկար բուրդեր-stapel) թեփաւոր թելերէ, գունդ է, դիւրաւ ընդլանուող և խիստ առաձգական։ Թելերը բաղադրուած են առանձին բջիջներու խուրձերէ և տանեաց կղմիտների նման եղջերային թեփիկներով պատած են։ Նայելով ոչխարի տեսակին և սպացած սնունդին՝ բուրդը կը լլնի փափուկ և նուրբ, հակամատապէս կոշտ և խոշորկեկ։

Ամենէն ազնիւ բուրդը կուտայ Մերինոս ոչխարը (Merinos), ոչխարի հոգեր ամենէն յարմար հողն է Աւստրալիան, ուր նա փոխադրուցաւ. աւստրալիական ոչխարի բուրդը կկրեսէ այժմ բրդի հրապարակի վրայ։

ԱՐՏՈՒՆԻ

ԱՐԵՒԵԼ. ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

Փափկաճաշակ հասարակութեան կը փութանք ծանուցանել թէ յառաջիկայ երկուշաբթիէն սկսեալ ճաշարան մը պիտի բանանք ի Դալաթիա, Բերայի Թրամուէյի կայարանին մօտ, 108 թիւ։ Անոնք որ բարեհաճին անգամ մը այցելել այս ճաշարանը, պիտի կրնան անձամբ համոզուիլ ապահովութեան մաքրութեան և կերակուրներուն համեղութեանը եւ մանաւանդ գիներուն չափաւորութեանը մասին։ Առաջին փորձ մը լիուլի գոհացում պիտի պատճառէ անշուշտ պատուարժան յաճախորդներուն։

3—4 ՕՎԱԿԻՄ և ՊԵՏՐՈՍ

ՏՕՔԹՕՐ Ա. ԳԱԲԱԳՈՅ

Մ.Ա.Ս.Ն.Ա.Գ.Ի.Տ

ԾՆՆԴԱՄԻՋԱԿԱՆ, ԳԱՂԱՐԻԱԿԱՆ ԵՒ ՄՈՐՔԱՑԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Ամեն օր ժամը 4էն 11 (Ը. Թ.) կը գտնուի իւր հաստատած եւրոպական դարմանատունը Թօփհանէ Քրամէյի սղասիոնի դիմացի 359 թիւ Դօլոլեան դեղատնի վերայի յարկը։

Նոր սկսած միզանցքարորդրոմը (պէլ սոդուգլըզը) 3 էն 5 անգամ այցելութեամբ ուղիղ օրուան մէջ կատարելապէս կը բուժէ ինչպէս նաեւ հին միզանցքարորդրոմները քիչ ժամանակէն եւ առանց ցաւի այցելութեան կէս առ կէս բարորում խոստանալով. նաեւ (շանգրը մու) երեք անգամ այցելութեամբ. (շանգրը էնֆէրէ) եւ գաղդիական ախտը բրօֆէսէօր Տրթ. Բէնոնի եւ Պալէրի դրութեամբ կը խնամէ. ան արդոյնիւնը ելեքտրական դարմանով, միզանցքի նեղութիւն եւ ուրիշ ոռեւէ կանանց եւ արանց ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները նորանոր մեթոտներով դարմանել։ վերջ պէտք եղած վիրաբուժական գործողութիւնները կը կատարէ։

517 5—20

Վանպրան

ԴԱԼԱԹԻԱ, Ապրիլ 27/9 Մայիս 1896

Անուանումն. եւ Վճարման	Թուականը	Անուանումը Արժեթղթոց	Ընդհանրական Գիներ
100	1881	Քնս.Մէրիկ A	96 —
100		» » B 1%	37 30
100		» » C	22 —
100		» » D գոցուած	23 24
400		» » D բացուած	23 25
100		» » D միջօրէ	23 26
100	1870	Բուլ.Եկեղ. գոցուած	118 —
500		Բուլ.Եկեղ. բացուած	118 —
Ֆր.		Բուլ.Եկեղ. միջօրէ	117 50
Ակն.	Վճար.		
20	10	1890 Օսմանեան 4%	— —
22	11	1869 Բրլտի Ժէն. Օմ.	7 30
10	5	1872 Սաս. Սթ. տր Ն. Լ. Վ.	4 09
140	140	1875 Լաւրիումի	55 50
500	300	1889 Անատոլուի (Բաց.	605 —
500	500	Երկաթուղիի (Պրա.	315 —
20	5	1882 Թրամուայ (Բաց.	5 15
500	500	(Պրա.	188 —
500	200	1883 Սամ. Ռէվի	16 16
1.40	1.40	1892 Սամ. Սիկարէտ 6%	1 67
11	5½	1893 Սամ. Ապահովագր. Ընկ.	5 —
500	500	1882 Գալաթիոյ Ընկ.Տէրբոտ	389 —

ԹԷՄԱՆԱՅ (Բրմ) Մի վրայ	Ս. Ա.	Դր.
8 օրուան համար 1000 հատ	4	50
1 ամսուան համար	7	—
1 տարուան համար	1	75
Միջոցը	—	—
Կանեպի (Հէվալէբրի)	—	20
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՓՈԽԱԿԱՐՈՒԹ		
Լոնտոն 3 ամիս Դրր.	109	— 5/8
Փարիզ » Ֆր.	22	87 1/2
Վիեննա 3 տարուան Տրան.	10	35
Գերման. » Մարք.	18	45
ՍԷՐՄԱՅԻ ԵՐԱԿԹՈՒՂԻՔԻ ՎՐՅԵ		
8 տրուան համար 25 գրամ Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՒՆԴԵՐ		
Անգլ. սպեր 0-ի. 00 դէշէվ	110	06
20 Ֆրանսական	87	26
20 Մարքանոց տէրբանտաստան	19	20
Բրլինի	21	10
Բուլ. ոսկեղրամ	8	29
Մէճիտիէ	108	12
Մանր արծաթ	103	35
Մէճիտիէ	98	—
Տոլար Հարաւային Ամերիկայի	9	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ 9 Մայիս		
Քոնսոլիտ Սամ. B Կնմ. Ֆր.	— —	—
» » C » »	22	45
D (Բացուած »	— —	—
D (Գոցուած »	21	67
Բուլգարիի երկաթուղի »	119	50
Բրլիսրիսկ »	460	—
Մարսալիայի Կարտասիոնք »	496	—
Սամանիէ »	110	—
Ռէմիի Բաժնեմուղի »	375	—
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	571	50
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	102	12
» » 4½% »	106	65
» Իտալական »	85	25
Բրլէտի Լիոնէ »	790	—
Բրլէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնդուան տ'էքսթոնդ »	— —	—
Մուէզի Բաժնեմուղի »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	520	—
Զէր Լոնտոնի վրայ »	25	165
ԼԻՈՆՍԻ 9 Մայիս		
Բուլգարի Երկաթուղի Ֆիորին	38	12
Սամ. Ռէվի »	178	—
Թոմանկ. Լոնտոնի վրայ ի սես	189	50
» Փարիզի »	— —	—
ԼՕՆՏՈՆ 9 Մայիս		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ռ.	65	50
» » B »	37	62
» » C »	22	—
D (Բացուած »	— —	—
D (Գոցուած »	21	34
Սամ. Փոխ. 1891ի 4% Երշխ.ընկ.	— —	—
» » 1894 3½% Եզպ. Հրկ.ոգ	— —	—
Պանք Օթոման (վճարնար) »	12	71
Այսպէն Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	102	65
Առանմնաշնորհեալ »	— —	—
Նեզլ. Քոնսոլիտ, »	111	63
Գուլկոնդ. Փանամ. »	— —	—
» » Նոր 6% »	29	25
Ռանթ Հելլենական 5% 1881 »	31	50
» » 5% 1884 »	31	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	325
ՊԵՐԼԻՆ 9 Մայիս		
Սամ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Բուլգարի Երկաթուղի »	112	65
Անատոլուի Երկթղ. ½ Գրնպղ. »	— —	—
Թոմանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	375
» Փարիզի » 3 ամիս	— —	—
Մանկարիոյ Տրիանոնի »	— —	—

HYPOPHOSPHITE DE CHAUX

Ախտաբանութեան մէջ Կոմոթ Իրոֆոսֆիդ ու ջոլն ներմուծուելէն ի վեր, կուրծքի ակարութիւն ունեցողները, և նոյն իսկ թոքախտաւորները բուժման լաւագոյն միջոց մը չունին. հազին հանդարտութիւնը, մաղաին քակուելուն դիմադրութիւնը, շնչարգելութեան դադարումը և գիշերային քրտինքներ, այս լաւ ազդեցութիւնները կապահովեն արագ դարձը գիրութեան և առողջութեան։

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Ա.Դ.Ա.Ջ.Ի.Ն Ն.Ա.Ր.Դ.Ի Պ.Ա.Ճ.Ա.Ռ.Ա.Լ., Ա.Ր.Ա.Ր.Ա.Ն.Ա.—Ա.Ս.Ա.Ր.Ա.Ն Ա.Ր.Ա.Ճ.Ա.Ռ.Ա.Ի

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորանոր գործերի մը միջոցաւ ամենատաքի ցաւերն ակն առնելը, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը վերցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադարձնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յատ եւ ոսկի բնական, դէմի ձեւաւորութիւն (ոսկ տարրի), Ֆանտասիաներ, եւ ազաս արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Կիսարիւ» կոչուած ընկեր դեղատունները, երեք տարի վերջ Մեծար կատարելագործեալ կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Ֆիրեցուցիչ գեղերու, եւ Ֆրանսայ աՁ ցանկերու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնանորութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փորոց Բերա, (Ճանի գրադիրատան վերի յարկը ձիշտ Զարուրեանց դիմաց)։

Դատարկուելի յանախորդը կրնան դիմել նաեւ Բրնոց գրադարանը Թիւ 1 նոր բաղաքի Իշխանի փողոց ամէն օր։

Ց. Դ. Հաւասարելու համար եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբոյժներու՝ ձմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր դիտակ կ'ընդունին Բերայի գործատեղիներն։

410

Իրաւագիտութեան հմուտ երիտասարդ մը որ տեղեակ է նաեւ հայերէն, օսմաներէն և ֆրանսերէն լեզուաց, կարէ փաստաբանի մը հետ ընկերակցիլ եւ կամ ամսաթոշակաւ մը իւր գործոց ստանալ։

Դիմել Աբէ-Լիւի Խմբագրատունը։

528 3—3

Ա.Զ.Դ

Փափկաճաշակ ծխողները ճշմարիտ JOB ծուխի սիգարէ Թուղթը զիւրաւ կ'ոգոշեն իր կեղծերէն, քայց միմիայն սիկարը ծխած ատեններն է որ կը նշմարեն խարէութիւնը եւ ո՛չ թէ այն վայրկեանին ուր կեղծ պարկը իրենց կը տրուի իբրեւ ճշմարիտ եւ հարազատ JOB ծուխի Թուղթ։

Որպէս զի ամէն շփոթութիւն եւ վարանում անկարելի ըլլայ, եւ մեր յաճախորդը չը խաբուին, պէտք է որ ուղղակի գիմեն ՄԵՐ ՃՇՄԱՐԻՏ JOB ԾՈՒԽ ԹՈՒՂԹԻՆ ՄԻԱՅ ՏԷՐՈՅԹԷՐ Ց. ԼՈՒԹՅԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ. Կալաթա, Մանմուտիէ փողոց, Թիւ 17. եւ կամ այն ծխավաճառներուն կամ խանութներուն զոր ինքը կը յանձնարարէ։

482 38—150 ՊԱՐՏՈՒՆ ԺՈՊ

ՇԷՐԵՂ ՃԱՇԱՐԱՆ

Խոնարար Ատուռ Վ. դրատեան պատիւ ունի աւետել իր ազնիւ յաճախորդ երեն թէ Բասմի փաշա խանի տակ իր ունեցած ճաշարանը փոխադրած է Տիւրնը Ուռմիւիէէն նախորդ շէնքին՝ այն է Քէօփրիլի խանի դրան կից Թիւ 12 եւ 13 սրահը՝ շքեղորէն զարդարուած ընտիր կահերով եւ կազմածներով։

Նոր կազմակերպուեցան շնորհիւ, Պատ. յաճախորդները այս Շէրեղ ճաշարանին մէջ պիտի վայելեն ամէն պայմանները՝ իրենց հանգստութեան համար։

Հաւեղ, հիւթեղ, ընտիր կերակուրներ
Արագ եւ կանոնաւոր սպասարկութիւն
Մաքրութիւն եւ այլ ամէն հանգամանքներ
որ անհրաժեշտ են զոհացնելու համար ամենէն դժուարահաճ եւ փ փրանաշալ բիմիերը։

Եւրոպական եւ տեղական կերակուրներ

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ 6—10

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐՏԻՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԺՕՒԼԱՅ ԿԱ ՐՈՊԻՍՏՈՅՆ ՊԻՓՈՅՆ

Ա.Ն.Ա.Ն.Ա.Ն.Ա.Ն

ՀԻՄՆՈՒԱՄ 1868ԻՆ

206, 29, Սթամպոլ-Եէնի-Զարշը,
Մահմուտ-Փաշա
ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԻՐԵՆՑ ՊԱՐԳԵՒԱՆՆԵՐՈՒՆ
ՄԷՋ ԿԱՐԵՒՈՒՆ

Բաղնիքի խաւլոներ, պոռաքոներ, անձեռոցներ, զոնդակներ, մեսաքս ֆըքներ, թաշկինակներ, շղարշներ (պէ-բէ-ֆէ+), էշարքներ, մեսաքս ու ոսկեթել ասեղնագործութիւններ և Պրուսայի զանազան ձեռագործ արտադրութիւններ։

Օժիտի համար մասնաւոր ապապրանքներ մեծ խնամով կը պատրաստուին։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում։

515 8—30

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ ԳԱԼԱԹԻԱ

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

22. Պոյրազ փողոց, Սամ. Պանմուրի դէմ. 32
Ընտիր ապրանք, ուղիղ կիսա, չափառ գիներ

անմնարարութիւնք առանց ծախքի կը գրուիլ մինչեւ ապրիլ։ 333

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՇՈՒԹԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Մո—րբ|||ο չոգենաւը, նաւապետ Բրայս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն Կոռ կը սպասուի դէպ ի ամսոյս 18ին։

ՓԻԼԻԱԴԱՐՁ ԸՆԿ. ՖԻՐԱՆՄԱԿԱՆ

ԴՐՈՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵՍՆ ՀԱՄԱՐ

Ընկ. Էդերտոն. Լիոն, Պա-պՍՊՐՃՔ փողոց

Ֆրանսական փոխադարձ ընկերութիւնը (Սօսիէտէ Միւթիւել Ֆրանսէզ) պատիւ ունի ծանուցանել բոլոր իրեն ընկերներուն թէ ի Կ. Պոլիս ընդհանուր գործակատար անուանած է Պ. Նօել Ժ. Լիվատարի, Քըլիճ-Ալի Փաշա փողոց, Իսրաքիմ Բիֆաթ խան, Թիւ 8, և թէ գործակալութեան գրասենեակը որ գտնուած կը գործակատարի փոփոխութեան պատճառաւ, նորէն իր կանոնաւոր ընթացքը պիտի ստանայ 1896 վերարարէն։

Մասնաւոր հրահանգներ տրուած են Պ. Լիվատարիի՝ կանոնաւորելու Հայոց ատարագորդներուն կացութիւնը, որոնք պիտի վերակսին իրեն

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

80

ՆՈՐԹՀ ԳՐԻՖԻԹԻ ՝՝ ՄԷՐԻԷԼՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,671,018
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 2,906,678

ՆՈՐԹՀԸՐԼԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆԴԱԿ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,444,600
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար դիրքեր ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՌՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ նաւեցուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին գիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գնտոպարկ թիւ 22 և 23 ներ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԱՆ Խորհրդական [illegible] Ընկերու[illegible]

1828 L'UNION DE PARIS

ԻԻՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագինք	ֆրանք 93	Միլիոն
1894 տարւոյ հասոյթ	» 16½	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչեւ ցարդ վճարեալ գնանաներ	» 194	»
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	» 15 Միլիոն	

Ընկերութիւնը շահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամէն տեսակ վաճառք և վաճառատուններ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և ասոնց նմանող զանազան շէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՒԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատեր, Լիոնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատուոյ նախագահ, Ծամ. Կայս. դրամատան և Ռէժիի ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։

Մ. ԱՏՕԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն, դրամատեր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղւոց Ընկերութեան, և Օսմ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Դիւանակալ։

Մ. Մ. ՕՏԼԻՈՒՏ. Ս. Տէրվիէ, Գ. Ժէմսն, Ժ. Մատրուան, Ա. Միռապ, Ա. Թուրնէյսրն. Անդամ Վարչական Խորհրդոյ։

Մ. ՇԱՒԼ ԼՕՊԼՐ. Տնօրէն հրդեհի հիւղին։

Մ. ԱԼՖԻՐ ՖՕՒ. » կենաց հիւղին։

Մ. ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի կ. Պոլիս.

Ղալաթիա, Գալաքեոյ Եէնի-Խան։

Ընկերութեան դրամատունն ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	ֆրանք 127	Միլիոն
1894 տարւոյ հասոյթ	» 15½	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչեւ ցարդ վճարեալ գնանաներ	» 72	»
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	» 258	»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ողջակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն — Vie entiere
2. Խառն ապահովագրութիւն — Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն — » à terme fixe
4. Գոմպինէ (Combinée) բուսած ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ, ապահովագրութիւնը կատարուած օրէն ապահովագրեալ գումարին համեմատութեամբ Ընկերութիւնը իւր դաշնագրին միջոցաւ (police d'assurance) ստորագրութեան ներքեւ, շահաբաժինները կ'երաշխաւորէ, որով դաշնագրին լրացեալ պայմանաժամուն թէ ապահովագրեալ գումարը կը վճարէ և թէ երաշխաւորութեան ներքեւ առնուած և առաջուց որոշուած շահաբաժիններն։

Ինիօն Ընկերութեան 127 միլիոն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիոն ֆրանքի գումարին համեմատութեամբ 50 առ. % ը երաշխաւորուած բաւական ակներեւ է։

Թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքաց մէջ գործակալութեանց համար, պատուաւոր երաշխաւորութեամբ բարոյականի տեր անձինք կը փնտռուին։

ԿԻՍԷԼԷԼ ԳՕԳՈՒԼԸՐ (Բարիզ)

ED. PINAUD

PARIS

37, Գուլվար տը Սէբաստոպոլ, 37
Բէրլաքէնտ մաղազասը։
30, Գուլվար տե ղ'Ինթալիէն, 30

ԷՏ. ԲԻՆՕ
Մաղազասին մախսուս
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ ԵՒ ՃԷԼԷԼ ԳՕԳՈՒԼԸՐ
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Խիլասա
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Սապան
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Բոմասա
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Եղաղ
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Բուսաթ
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Թուալէթ փոտրէ (վինէկր)
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Գրիլանթին
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Գոգու չոգէնը
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Թուալէթ տալը
ԻԹՍՈՐԱՔԻՉԻՆ Գոգմէթիք
Գոգալէթ վերնի գէլնա գէլնա սոնրը պաղ մախսուս գայիտէի պրէհիւէ
Բարիզին 1889 աէրիլի ումումիսի ՊՈՒՐԷԼԻԹԻ
Մէնտիլ Իլին բէջ նէֆիս գոգալար Մէսէլա թէֆարէք
Պէյազ ելիոթրոբ չիէնի — Թէսարա Զամբագ բուտրաբը (Իրիս)
Բարմ մինէքչէսի
Մարուլ խիլասարնսան ալա տասի Թէն բուտրաբը
Տիլ Թէմիզլէնէկ վէ տիլ ապրբրնա մախսուս լիֆիր։

ՍԱՒՕՆ ՍԷՏԻՊԻՍՈՒԹԷՕ
ԿԱՌՈՅՈ ԵՒ ԸՆԿ.
SAVONS MÉDICAMENTEUX

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԽԱՍԹՂԱՆԻ ՕՃԱՌ, անխոտորելիի մարմնի փտրկներու, ոտքերի (Քնվրէյ), եւ բերի և մարմնի ամէն տեսակ հիւանդութեանց։

ՍԱՒՕՆ ՍԻՒԼԻԹԻՆՕ՝ յօդային ցաւերու համար։

ՍԱՒՕՆ ԲՈՐՕՔՕՐԼՈՒԹԻՒՆ ՏԻՏՐԱՌԱԾԻՆ՝ մարմնի ամէն տեսակ հիւանդութեանց դէմ։

ՍԱՒՕՆ Ա. ԼԻՍԻՍ ՖԻԼԻՆԻ. որ յանձնարարած է իբրեւ պահպանող տարբերութիւն հիւանդութեանց, թունաւոր են քոլերա, ենթադրեան տենդ։ Կը գործածէ մարմնի անկանոն արտաքնութիւնները։

ՍԱՒՕՆ Օ ԳԻՐԼՕՐԼՈՒԹԻՒՆ ՏԻՏՐԱՌԱԾԻՆ՝ անդրկով պատրաստուած թմամանիներուն տեղ կը բռնէ մարմնոյն վրայ ամող միջատները չկենալու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և բոլոր դեղատներու մէջ։ A.

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՆԻ

ԵՐԿ—ՄԱՐՏԻՆՔ

ԵԱՍԷՆ

ԲԷԲՍԻՆՈՎ եւ ՏԻԱՄԹԱԶՈՎ

Բեբսինն ու տիասմազը երիս բնական ու անհրաժեշտ գործիքներն են մարսողութեան։ ՇԱՍԼԻՆ ԳԻՆԻՆ, 1864 ին յոյժ նպաստաւոր տեղեկագիր մը ստացած է Փարիզի բժշկական ակադեմիէն։ Այն առեւէն ի վեր, յոյժ կարեւոր տեղ մը բռնած է Արտաքուժութեան մէջ, եւ ամէն օր կը յանձնարարուի՝ ընդդէ.

Դժուարին կամ անկանոն մարսողութեանց, ստամոքսացաւերու, դժուարաշնչութեան, ստամոքսատապերու, յաճախ եղարդուժութիւններու, փոխուժներու, փորկապութեան, անարբանի կրծատեան, եւայլն.

Փարիզ, 6, Վիրբարիա Դաւուղին եւ գլխաւոր դեղարանները։

ՄԱԹԻՔՕ եւ ԿՐԻՍՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՏՈՒՆ Ի ՓԱՐԻԶ
MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՅԻ ՆԵՐԿԱՅՈՒՄ

Մի միայն Բէյրութի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս ներկայումս մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ ստացած է։ Կը գործածէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ միզասապները։

ՔԱՔՍԻԼԻ ՄԱԹԻՔՕ

Ներուռափիի արդիւնք սերմանահոտութեան դարմանման համար։ առանց երբէք կոկնեցնելու ստամոքսն։ ինչպէս կ'ընեն բեւեկնոյ յոյժ խէժի քաթիւները։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՀԵՐՈՒ
ԺՕՐԺ Ժ. ԲԱԼԱԹԻ ԵՒ ԸՆԿ.
657 659 Բէյ., Մէնթէշէ Գուլ-Գուլա, Կ-ըլիսէ ազարարին գիմաց — Եանէնի խանին առ 657-659

Meubles
Etoffes
Literie
Tapisserie
Glaces
Articles de Luxe

Ք. Գ. Ժ. Ժ ԲԱԼԱԹԻ ԵՒ ԸՆԿ. արտասովոր մեծ վաճառում մը կազմակերպեցին՝ ամէն տեսակ կահերու՝ ննջասենեակներու, ճաշասրահներու, սրահներու, աշխատասենեակներու եւ այլն։ Անոնք, որք կուզեն խնայողութեամբ իրենց տունը կահաւորել, կրնան այցելել այդ մեծարանոցն եւ գիներուն վրայ տեղեկութիւն առնուլ։

ՃԱՇԱԿ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Վաճառատունը նաեւ ունի կաղներու եւ կահաւորման գործարան մը, ամէն տեսակ յանձնարարութեանց համար, զոր կը գործադրէ եռաշխատաւորեալ տեսակաւորութեամբ։ Կարճ միջոցի մէջ կը յանձնուին Ձէ մայրաքաղաքիս եւ Ձէ գաւառաց համար։

ՃԱՄԲԱՆԵՍ

Ա. ՏԻԳՈՏ
Ի ՄԱՐԵՍԼ

Միակ գործակալ Թուրքիոյ և Գուլկարիոյ համար Ա. և Մ. Ամոնէօ Սալամտար Մոմճանէ փողոց, Նումիրօ խան թիւ 14,
Կ. Պոլիս

523 2—48

ՃՇՄԱՐԻՏ ՏԱՆԼԻՔ ԵՐԱԳԻՍԻ ՓԱՍՏԷ
ՀՈՒԶԼԻՐ

Տուներու, գործարաններու եւ հանքային շէնքերու համար, որոնք 50 տարիէ ի վեր կը գործածուին։

41 ոսկի եւ այլ շքաղարմաներ, 8 վկայականներ եւ 3 վկայագիրներ զանազան արքունեաց կողմէ շնորհուած։

Այս տեսակ տանիքներ ընաւ նորոգուելիք չեն պահանջեր, աժան են, չեն այրիր եւ օրին ազդեցութիւններուն կը դիմանան։ Նաեւ տեսակ են եւ այսպէս ձեղնայարկը կուենայ հարթ եւ հաւասար բարձրութեամբ ձեղուն մը, չոր եւ մարդու։ Մեծ զիւրութիւն փայտի յօդուածներն եւ նոյն իսկ տանիքին վրայ պարտէզի մը հաստատանք համար։ Ցա տեսակները ձրի կը ղրկուին։

Շէնքի եւ շինուածներուն յանձնման համար դիմել առ Ի. Գ. Կրօս եւ Էջն։

Գալաթա, Եսատիֆեան Խան, 31—32։

484 Ի—48

COMP. ROSS
ED NAVIGATION & MAPLIE CO. IN COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Հ. 29.11 Օսէպայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դ. 30/12 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Գիրէնսի ճամուսի
Դ. 1/13 Սուրհանդակ դէպի Փոր-Լասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Գաձոտ, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դ. 1/13 Մեկնաւաղի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Երկ. 2/14 Օսէպայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 3/15 Ալեքսանդրիոյ Սոորհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երիս շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԻ. — Մարտ 30/12, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն գլխաւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիոլի, Գէնուէզ, Նափա եւ Բոր-Սայիտ գաղտ. [illegible]

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՈՒԵՒԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

Ս. ՏԱՐԱՏԵԱՆ

ՍԻՏՆԷՑ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. Ն Դ Ա Ն Ա Ն Ա Ն Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ա Ն

ՊԱՆԱՅԻՍ, ԵՐԻՔՍԷՔՔ ՊԱԼՏԷՐԸՍ ՊԷՏՈՒ ՊԷՏ ԱԱՆ թիւ 1, 2, 3

Առաջ զմիլիոնը Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Հոսոն Նօվիլ եւ Որդիի գործարանին մէջ կը պատրաստուի եւ հեռեւալ մեծաճարիւալ մարքան կը կրեն։ Ամէնէ այդ զմիլիոնու կեղծ կը օգնեն եւ անգլիական տառերը չեմնչցուցնեց զայն կը գնեն, բայց նոյն գործարանին արժէքաւոր զմիլիոնու վարկը կը կոտրեն։

Հոսոն Նօվիլ եւ որդոյ գործարանին արադրութիւնքն այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն դնել զմիլիոնու, ածիլիներու, կէտրոնու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքին ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյ ապրիլ 26ին հաստատուած է։

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչ է դրամարկղներու ունէն մեծ Միլիոնէր գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամէն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փոխարինելու ցոյց պիտի տրուին մկայականներ, որ կը հաստատեն Միլիոնէրի դրամարկղներու տեղաւորութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ զգայներ, պատառարդներ, դուռներ ու տեղերի զանազան ապառներ ինչպէս նաեւ ապրանքի ընդունելի զգայներ, պատառարդներ եւ այլն։ Հոլնկոս ջուրաբեր փակեր ու մարներ, տեղական յատուկ լուսարներ, սրանցներու մէջ կոխուելիք յատկարներ, ցամաքային եւ ծովային զինուորական յատուկ կոճակներ, հոգեկան մեհենարներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՆԵՐԿԵՐՈՒ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀՈՍԿՐԻՆ, ՎԱՐՆԻՇԻՆ
ԵՒ ԱՄԵՆԱՏԵՍԻ ՄՈՒՐԻ

Վաճառատեղիս

ԽՄԻՐԱԿ ՊԻՊՏԱՍՈՎ
SCHIPF, SRPEK & COMP.
VIENNE, I. LOTHRINGERSTRASSE, 3
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ R. et F. Heer Կ. ՊՈԼԻՍ

L'ANCRE ԼԱՆՔՈՒԼ

ԱՐԻՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵՆԱՑԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԱՀԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՒՄԱՐ 133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 1871ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ 95 ՏԱՐԻՈՒԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Իտոն Զիրի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռոմոյի Հռոմս, գեր. Նախագահ
» Ժոզէֆ Հռոմս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Բոյսման Նաբոս » » » »
» Անթուան Բրոքէշ տ'Օսպէն
Թէտուոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ - Ինկէնհայմ

Գլխաւորական Գրասենեակ
Գ. ԺԱՆ ՄՈՒՌ, կայս. արք. խորհրդական
Գլխաւոր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մարաշիոյլու, ԼԻՕՆԻ, ՊՈՆՏԻ
Գիւղ. Գործակալ, ՄԻՔԱԷԼ ՅԻՐ ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ. Կ. Պոլիս, Գօնամանօղլու խան թիւ 7.

302

ՇԻՐԲԻԼԻ ԽԱՑՐԻՑԻ
ԿԻՐԱԿԱՆՕՐԵԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
1895 ՄԱՐՏ 14ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ԱՊՐԻԼ 30

Վերջին ԼԸՆԴ ընթացքը

12 — ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենկր.Մրկ.Ր.Հիս.Պէպ.Ամն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
12 — Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
12 — Գեստ.Վնր.Զնկ.Պէլլ.Գզկ.
12 05 Պէլգ.Բշպ.Զպգ.Գեսլ.Ա.Հա.Գեստ.Վնիբ.Զէնկ.Պէլլ.Գզկ.
1 — ենմ.Մէզպ.Պէօյբ.Թրպ.ենբ.Սթն.Միրկ. Պօյճ.Բշ.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պէշբ.
12 40 Բ.Ա.Գվ.ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէլբ.Բշպ.Զպգ. Գնյճ.Ա.Հս.Գեստ.Վանի.Զնկ.Պէլլ.Գզկ.Պշբ.
2 — ենմ.Մէզ. Պէօյ.Թրպ.ենէնբ,Սթն.Միրկ.Պօյճ. Բ.Հս. Պէպ, Արնվ, Գրչ. Օրթ, Պշկ,
2 — Պէլգ.Բշպ.ենբ.Գեսլ.Պօյճ.Բ.Ա.Հս.Գեստլ.Արն. Զնկ.Պէլլ.Օրթ.Գզկ.Պշբ.Գապ.
3 05 Պէլգ.Բշպ.Զպգ.Գեսլ.Ա.Հ, Գեստլ.Վնբ, Զնկբ, Պէլլ.Գզկ.Հ.Ա.
3 — Բ.Ա.Գվ.ենմ.Մէզպ.Պէօ բ.Թրպ.ենբ.Սթն. Մրկ.Պօյճ.Բ.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
4 30 Պէլգ.Բշպ.Զպգ.Գեսլ.Ա.Հա.Գեստլ.Վնբ.Զնբ. Պէլլ.Գզկ.Պշբ.
4 30 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենբ.Սթն.Մրկ.Պյճ.Բ.Հ, Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
5 45 ենմ.Մէզ.Պէօյբ.Թրպ.Պէլգ,ենբ,Խաթ. Միրկ. Պօյճ.Բ.Հս Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
6 30 Պէլգ,ենբ.Գեսլ,Մրկ,Բ.Ա.Հ, Գեստլ,Արն, Զնբ, Պէլլ,Օրթ,Գզկ, Պշկ,
7 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէլգ.Բշպ.ենս.Մրկ.Գեսլ. Բ.Ա.Հս Գեստլ. Պէպ. Արն.Գրչ, Զնկ. Պէլլ.Օրթ. Գզկ.Պշթ.
7 45 Ա.Բ.Գվ.ենմ.Մէզ.Պէօյ,Թրպ.ենբ.Մրկ. Բ.Հ, Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
8 45 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէլբ.Բշպ.Զպգ.Գեսլ. Ա. Հս.Գեստլ.Վանի.Զնկ.Պէլլ.Գզկ.Խակ.
9 — եէնմ, Մէզ, Պէօյ, Բաբ, ենբ. Սթն, Պօյճ, Բ.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
9 45 ենմ.Մէզ Պէօյ.Թրպ.Պէլգ. ենբ. Գեսլ, Ա.Հս, Գեստլ,Զնկ.Պէլլ.Գզկ.Խակ,
10 15 ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.ենբ.Մրկ. Բ. Հս.Պէպ. Արն.Օրթ.Պշկ.

Կ. Պոլսէն Վերջ ընթացքը

1 — Պէշկ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.Բ.Հ. Պօյճ.ենէնբ Թրպ Պէօյ-Մէզպ-ենէնմ-Բ.Ա.Գվ.
1 30 Իսկ.Գզկ.Պէլլ.Զնկ.Պնտ.Ա.Հ. Գեսլ. Զպգ. Բշպ.Պէլգ.
2 30 Պշթ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ. Բ.Հ. Միրկ. ենբ, Թրպ.Պ.օյբ.Մզպ.ենմ.
3 — Իսկ.Գզկ.Պէլլ,Զնկ,Վնբ,Գեսլ,Ա.Հ.Գեսլ.Զպգ Բշպ.Պէլգ.
3 30 Գապ.Տ.Գ.Գզկ.Օրթ. Պէլլ. Զնկ. Արվ. Գեստ. Ա.Բ.Հս.Գեսլ,Մրկ.ենբ.Բշպ, Պրգ.Թրպ. Պէօյ. Մզպ.ենմ.
4 05 Պշկ.Օրթ,Գրչ.Արն.Պէպ. Բ.Հ,Մրկ. Սթն.ենբ. Թրպ,Պէօյբ.Մզպ.ենմ,
5 15 Պշկ.Օրթ.Գրչ,Արն,Պէպ,Բ,Հ,Պօյճ,Սթն, ենբ, Թրպ, Պ.օյ.Մզպ.ենմ.Բ.Ա.Գվ.գապ
5 — Գպպ.Պշկ.Գզկ,Պէլլ.Զնկ.Վնբ,Գեստ.Ա.Հս.Գեսլ. Բշպ.Պէլգ.ենբ.
6 — Գապ.Պշկ.Օրթ.Արվ.Պէպ.Ա.Բ.Հս. Մրկ. ենբ. Պէլգ. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ենմ.
7 — Պշ.Իսկ.Գզկ.Պէլլ.Զնկ.Արվ.Գեստ.Ա.Բ.Հ.Պօյճ. ենբ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ենմ.
8 30 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Բ.Հ.Մրկ.ենբ. Թրպ. Պէօյ.Մզպ.ենմ.
9 15 Պշբ.Օրթ.Պէլլ.Զնկ,Արվ. Գեստ.Բ.Հս. Պօյճ, Գեսլ.ենբ.Պէլգ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ենմ.
10 5 Գապ.Գզկ.Պէլլ.Զնկ.Վնբ.Գեստ.Ա.Հ.Գեսլ. Զպգ. Բշպ.Պրգ.Մզպ.Բ.Ա.Գվ.
10 20 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Բ.Հս.Պօյճ.Մրկ, Խսթ. ենբ,Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ենմ.
10 50 Գապ.Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ Գեստ. Ա.Բ.Հս. Գեսլ.Մրկ.ենբ.Բշպ.Պրգ.Պէպ.ենմ.զատրգ.Հ.Ն պիտի հաղորդակցի.
11 10 Պշկ.Գզկ.Պէլլ.Զնկ.Վնբ.Գեստ.Ա.Հ.Գեսլ.Զպգ. Բշպ.Պզգ.
11 20 Պշկ.Պէպ.Բ.Հս.Մրկ.Սթէն.ենբ. Թրպ. Պէօ. Մզպ.ենմ.ամենայն
11 30 Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէլլ. Զնկ. Գեստ. Գեստ. Պէպ.Բ
12 15 Պշկ, Օրթ, Գրչ. Արն, Պէպ,